

Κυπριακή Δημοκρατία

**Εθνικό Σχέδιο Δράσης
για τη θέσπιση Ευρωπαϊκής Εγγύησης
για τα Παιδιά**

2022 – 2030

Νοέμβριος, 2022

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
1. Γενικό πλαίσιο	3
2. Εθνικός Συντονιστής	4
3. Αναγνώριση των Παιδιών σε Ανάγκη και Εμπόδια που αντιμετωπίζουν στην Πρόσβαση στις Υπηρεσίες	4
4. Στοχευμένες κατηγορίες παιδιών σε ανάγκη	5
5. Προβολή και Ευαισθητοποίηση	6
6. Εμπλοκή Ενδιαφερομένων Μερών	6
7. Στόχοι	6
8. Μέτρα, Χρηματο-Οικονομικοί Πόροι και Χρονοδιαγράμματα	7
9. Πλαίσιο Πολιτικής.....	7
10. Χρηματοδότηση Ε.Ε.	8
11. Συλλογή Δεδομένων, Παρακολούθηση και Αξιολόγηση	8
12. Παράρτημα - Πίνακας Δράσεων Εθνικού Σχεδίου Δράσεων 2022 – 2030	1
12.1. Ολοκληρωμένη Προσέγγιση για τη Μείωση της Παιδικής Φτώχειας ή της Κοινωνικής Ένταξης και τη Βελτίωση της Ευημερίας των Παιδιών	1
12.2. Προσχολική Εκπαίδευση Και Φροντίδα	15
12.3. Εκπαιδευτικές Και Σχολικές Δραστηριότητες	17
12.4. Υγιεινή Διατροφή	33
12.5. Υγειονομική Περίθαλψη	43
12.6. Κατάλληλη Στέγη	57

Εισαγωγή

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) της Κυπριακής Δημοκρατίας για τη θέσπιση της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά αναφέρεται στις κοινωνικές προτεραιότητες της Κυπριακής Δημοκρατίας για την περίοδο 2022 έως το 2030, στη βάση του πεδίου εφαρμογής της Σύστασης του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο: «Θέσπιση Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά» (2021/1004), η οποία ψηφίστηκε στις 14/06/2021.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης έχει καταρτιστεί στη βάση των κατευθυντήριων γραμμών την Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στη βάση των εθνικών νομοθεσιών και πρακτικών.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης της Κυπριακής Δημοκρατίας στοχεύει να διασφαλίσει ότι κάθε παιδί που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή/και κοινωνικού αποκλεισμού έχει πρόσβαση στο σύνολο των βασικών υπηρεσιών που αφορά σε δωρεάν περίθαλψη, δωρεάν εκπαίδευση και φροντίδα, καθώς και σε κατάλληλη στέγαση και υγιεινή διατροφή. Ως εκ τούτου, συμβάλλει στο να καταστούν οι πολιτικές για τα παιδιά και την οικογένεια πιο συνεπείς με τα δικαιώματα του παιδιού και την πλήρη εφαρμογή τους στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Παιδιά στοχεύει, μεταξύ άλλων, στην ενημέρωση σχετικά με τα μέτρα και τις δομές που θεσπίζονται ή αναμένονται να θεσπιστούν για την εφαρμογή της σύστασης, στην ανταλλαγή βέλτιστων πολιτικών και πρακτικών για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών με άλλα κράτη μέλη ή άλλους εμπλεκόμενους φορείς και στον καθορισμό του Εθνικού Πλαισίου παρακολούθησης, βάσει του οποίου θα αξιολογείται η πρόοδος στην εφαρμογή της σύστασης.

Το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας ορίστηκε ως ο Εθνικός Συντονιστής για το θέμα του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά.

Στο πλαίσιο αυτό συστάθηκε Τεχνική Επιτροπή με εκπροσώπους από όλα τα συναρμόδια Υπουργεία, Τμήματα ή και Υπηρεσίες, η οποία θα έχει την ευθύνη παρακολούθησης της υλοποίησης των δράσεων που περιλήφθηκαν στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης.

1. Γενικό πλαίσιο

Το Συμβούλιο της ΕΕ εξέδωσε τη Σύσταση για τη θέσπιση της «Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά» στις 14/06/2021, στόχος της οποίας είναι η πρόληψη και η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, κατοχυρώνοντας την πρόσβαση των ατόμων ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ (18) χρόνων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού σε ένα σύνολο βασικών υπηρεσιών.

Η Ευρωπαϊκή Σύσταση για την εγγύηση για τα παιδιά θέτει σε εφαρμογή την αρχή 11 του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων η οποία αφορά στην «Φροντίδα και υποστήριξη των παιδιών».

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης αποτελεί μια απεικόνιση της προσπάθειας που καταβάλλει η Κυπριακή Δημοκρατία για την προστασία των παιδιών και την ολιστική πρόσβαση τους σε Υπηρεσίες που αφορούν τους πιο κάτω τομείς:

- I. Ολοκληρωμένη Προσέγγιση για τη Μείωση της Παιδικής Φτώχειας και της Κοινωνικής Ένταξης, ή και τη Βελτίωση της Ευημερίας των Παιδιών
- II. Φροντίδα για παιδιά τα οποία φοιτούν σε σχολεία
- III. Εκπαιδευτικές και Σχολικές Δραστηριότητες
- IV. Υγιεινή Διατροφή
- V. Υγειονομική Περίθαλψη
- VI. Κατάλληλη Στέγη

Το εν λόγω Σχέδιο Δράσης συμπεριλαμβάνει υφιστάμενες δράσεις οι οποίες ήδη εφαρμόζονται καθώς και νέες δράσεις οι οποίες αναμένεται να υλοποιηθούν με βάση εθνικούς πόρους ή με

συγχρηματοδότηση της Ε.Ε. Το σύνολο των δράσεων συμπεριλαμβάνονται στο μέρος 12 του παρόντος εγγράφου.

2. Εθνικός Συντονιστής

Η Εθνική Συντονίστρια όσον αφορά το Εθνικό Σχέδιο Δράσης είναι η Δρ. Μαρίνα Ιωάννου-Χασάπη, Αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, η οποία συμμετείχε σε όλες τις προγραμματισμένες συναντήσεις Συντονιστών που έγιναν σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

3. Αναγνώριση των Παιδιών σε Ανάγκη και Εμπόδια που αντιμετωπίζουν στην Πρόσβαση στις Υπηρεσίες

Στο πλαίσιο υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης συζητήθηκαν και αναγνωρίστηκαν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα παιδιά σε ανάγκη για πρόσβαση στις βασικές υπηρεσίες.

I. Διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών που βρίσκονται σε ευάλωτη θέση

Η Κυπριακή Δημοκρατία προωθεί πλήρως τις αρχές της Σύμβασης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, την οποία έχει υπογράψει και κυρώσει το 1991. Στην Κυπριακή Δημοκρατία τα δικαιώματα των παιδιών κατοχυρώνονται από τις Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Συμβάσεις και τη σχετική εθνική νομοθεσία στη βάση της μη διάκρισης, ανεξάρτητα από την καταγωγή τους, το οικογενειακό υπόβαθρο ή άλλα χαρακτηριστικά τους.

Παρά τις προσπάθειες για την πλήρη πρόσβαση όλων των παιδιών στα δικαιώματα τους, δύναται να υπάρξουν δυσκολίες, ειδικά σε περιόδους κρίσεων ή έκτακτης ανάγκης, όπου παρατηρείται χειροτέρευση των αρνητικών επιπτώσεων σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού περιλαμβανομένων και των παιδιών, όπως για παράδειγμα παιδιά που βρίσκονται σε εναλλακτική (ιδίως θεσμική) φροντίδα, παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο, περιλαμβανομένων ασυνόδευτων ανηλίκων, παιδιά σε επισφαλείς οικογενειακές καταστάσεις, παιδιά με αναπηρία, παιδιά με μειονοτική φυλετική ή εθνική καταγωγή (ιδιαίτερα Ρομά) και παιδιά που αντιμετωπίζουν προβλήματα στέγασης και παιδιά με θέματα ψυχικής υγείας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην δίδονται ίσες ευκαιρίες ένταξης όλων των παιδιών στην κοινωνία. Επίσης, παρατηρήθηκε ότι παιδιά που βρίσκονται σε πιο ευάλωτη θέση μπορεί να μην έχουν άμεση πρόσβαση σε απαιτούμενες υπηρεσίες.

Επιπλέον, ενώ το θέμα των διακρίσεων κατοχυρώνεται από την εθνική νομοθεσία, λαμβάνονται περαιτέρω ενέργειες προς την κατεύθυνση αυτή.

II. Προστασία των παιδιών από τη βία

Η βία που μπορεί να βιώσει ένα παιδί, είτε άμεση είτε έμμεση, είναι σημαντικός παράγοντας κινδύνου για την ανάπτυξη και ευημερία του ατόμου στη μετέπειτα ζωή του ως ενήλικο άτομο και ενεργός πολίτης στην κοινωνία.

Παρά το γεγονός ότι εφαρμόζονται νομοθεσίες και μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας ενάντια στα παιδιά, το φαινόμενο αυτό συνεχίζει να παρατηρείται, καθότι σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι πάντοτε εύκολα ορατό, δυσχεραίνοντας το έργο των αρμόδιων υπηρεσιών να ανταποκριθούν αποτελεσματικά και έγκαιρα στις ανάγκες υποστήριξης των παιδιών.

III. Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης για παιδιά και οικογένειες

Όσον αφορά στις υπό αναφορά υπηρεσίες, και παρότι η παροχή τους είναι διαμοιρασμένη σε διάφορα Τμήματα/Υπηρεσίες, γεγονός που ενδεχομένως να δημιουργεί δυσκολίες όσον αφορά στην ολιστική προσέγγιση παροχής υπηρεσιών στα παιδιά, εντούτοις με την εφαρμογή σχετικών πρωτοκόλλων και κατευθυντήριων οδηγιών καθορίζεται το πλαίσιο παροχής υψηλής ποιότητας αποτελεσματικών υπηρεσιών με επίκεντρο το παιδί.

Επίσης, με σκοπό τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών στην Κυπριακή Δημοκρατία και την καθολική παροχή υπηρεσιών προς το παιδί, οι προσφερόμενες υπηρεσίες παρέχονται στη βάση της πολυθεματικής προσέγγισης.

IV. Προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα και εκπαίδευση

Η υψηλής ποιότητας προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα βοηθά στην εξισορρόπηση των διαφορών και των ανισοτήτων ευημερίας που προκύπτουν από το υπόβαθρο των παιδιών.

Είναι γενικά αποδεκτό ότι, όταν ένα παιδί εγκαταλείπει το σχολείο ή έχει δυσκολίες μάθησης πριν ολοκληρώσει τη βασική εκπαίδευση, αυξάνεται ο κίνδυνος αποκλεισμού του.

Στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα είναι απαραίτητο να αντιμετωπίζονται οι διαφορετικές ατομικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες των παιδιών, οι σχετικές με την ευαλωτότητά τους. Επίσης, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υπάρχει επαρκής υποστήριξη για μάθηση.

Τέλος, πρέπει να εφαρμόζονται αποτελεσματικές πρακτικές, να διατίθενται οι ορθοί πόροι για την καταπολέμηση του εκφοβισμού και της βίας και να διασφαλίζεται η συμμετοχή των παιδιών σε όλες τις αποφάσεις που τα αφορούν.

V. Επαρκές εισόδημα για οικογένειες

Το επαρκές εισόδημα για μία οικογένεια είναι σημαντικός παράγοντας για την ευημερία των παιδιών. Εναπόκειται στις δημόσιες αρχές να παρέχουν στήριξη στις οικογένειες, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ευημερία και η ατομική ανάπτυξη των παιδιών.

Με τη δημιουργία ενός ισχυρότερου κοινωνικού δικτύου ασφαλείας θα είναι ευκολότερο να μειωθούν οι δυσκολίες που βιώνουν οι οικογένειες με στόχο την περαιτέρω καταπολέμηση της φτώχειας των οικογενειών με παιδιά και την μείωση των επιζήμιων συνεπειών στην ευημερία των παιδιών.

Για να βελτιωθεί η ευημερία των οικογενειών απαιτούνται ευέλικτες δυνατότητες και επιλογές για το συνδυασμό της εργασίας με την οικογενειακή ζωή στα διάφορα στάδια της ανάπτυξης των παιδιών τους.

4. Στοχευμένες κατηγορίες παιδιών σε ανάγκη

Το Σχέδιο Δράσης αφορά κυρίως τις πιο κάτω ομάδες στόχου παιδιών σε ανάγκη:

- Παιδιά που βρίσκονται σε εναλλακτική (ιδίως θεσμική) φροντίδα (υπό την προστασία των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας),
- Παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο, περιλαμβανομένων ασυνόδευτων ανηλίκων (υπό την προστασία των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας),
- Παιδιά σε επισφαλείς οικογενειακές καταστάσεις (που στηρίζονται από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας και λαμβάνουν επιδόματα από την Υπηρεσία Διαχείρισης Πρόνοιας),
- Παιδιά με αναπηρία,
- Παιδιά με μειονοτική φυλετική ή εθνική καταγωγή (ιδιαίτερα Ρομά) και
- Παιδιά που αντιμετωπίζουν προβλήματα στέγασης (οικογένειες που εντοπίζονται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες όπως οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας και η Υπηρεσία Διαχείρισης Πρόνοιας),
- Παιδιά με θέματα ψυχικής υγείας

5. Προβολή και Ευαισθητοποίηση

Η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας αποτελεί ένα καίριο σημείο στην προώθηση της βελτίωσης της ποιότητας ζωής των παιδιών και στην επιτυχία της ισότιμης συμμετοχής τους στην κοινωνικο-οικονομική ζωή της χώρας.

Η Κυπριακή Δημοκρατία θα επιτύχει το στόχο της μέσα από τη χρήση των κατάλληλων μέσων για ενημέρωση και προβολή των Δράσεων του Σχεδίου, τόσο στους αρμόδιους φορείς, όσο και στο ευρύτερο κοινό, με στόχο την ευαισθητοποίησή τους και την ενθάρρυνση συμμετοχής τους σε αυτές, όπου αυτό είναι δυνατόν. Σημειώνεται ότι στα πλαίσια της ενεργής συμμετοχής των παιδιών στην πολιτική και δημοκρατική ζωή, προωθείται η δημόσια διαβούλευση με τα παιδιά από τις ομάδες στόχου του Εθνικού Δράσης (παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο, παιδιά ΑΜΕΑ και παιδιά σε επισφαλείς οικογενειακές καταστάσεις). Μετά τη δημόσια διαβούλευση θα προωθηθούν δράσεις δημοσιότητας του Εθνικού Σχεδίου Δράσης.

Ως εκ τούτου, θα υλοποιηθούν οι ακόλουθες δράσεις δημόσιας επικοινωνίας μέσω των πιο κάτω:

- I. Δημιουργία εκδόσεων σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή,
- II. Οργάνωση εκδηλώσεων,
- III. Παρουσία στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και
- IV. Χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης (Social Media).

6. Εμπλοκή Ενδιαφερομένων Μερών

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης εμπλέκει όλες τις αρμόδιες κρατικές Υπηρεσίες, καθώς και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και άλλους Φορείς που συμβάλουν στην προώθηση των δικαιωμάτων των παιδιών σε ανάγκη, περιλαμβανομένων μεταξύ άλλων της κοινωνικής ένταξης των παιδιών στην εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς και της μη διάκρισης.

Μέσω της Τεχνικής Επιτροπής που έχει συσταθεί με συμμετοχή εκπροσώπων από όλα τα συναρμόδια Υπουργεία, Τμήματα ή και Υπηρεσίες, και θα έχει την ευθύνη παρακολούθησης της υλοποίησης των δράσεων που θα συμπεριληφθούν στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης, αναλόγως αρμοδιότητας.

Τα εμπλεκόμενα Υπουργεία / Υπηρεσιών που συμμετέχουν στη διαμόρφωση και υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης υπό το συντονισμό του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας είναι τα ακόλουθα:

1. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
2. Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας
3. Υπουργείο Υγείας
4. Υπουργείο Εσωτερικών
5. Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
6. Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
7. Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων
8. Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας
9. Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας

Η εφαρμογή και η παρακολούθηση της υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης, ως αναφέρονται στους πιο κάτω πίνακες θα γίνεται από την Τεχνική Επιτροπή που συστάθηκε των αρμόδιων Υπουργείων / Υπηρεσιών υπό το συντονισμό του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας και συνεχείς διαβουλεύσεις με τα παιδιά και την Κοινωνία των Πολιτών.

7. Στόχοι

Η Κυπριακή Δημοκρατία στοχεύει στην πλήρη υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης.

Με στόχο την καλύτερη παρακολούθηση της εφαρμογής του Εθνικού Σχεδίου Δράσης, θα χρησιμοποιηθούν μεταξύ άλλων οι ακόλουθοι δείκτες:

Δείκτες αποτελεσμάτων

1. Ποσοστό παιδιών που συμμετέχουν τακτικά σε προσχολική εκπαίδευση ή φροντίδα (<3, 3 έως της υποχρεωτικής σχολικής ηλικίας) ανά πλήρη ή μερική φοίτηση
2. Ποσοστό κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών <18
3. Ποσοστό κινδύνου φτώχειας των παιδιών <18
4. Χάσμα σχετικού κινδύνου φτώχειας των παιδιών <18
5. Ποσοστό παρατεταμένου κινδύνου φτώχειας των παιδιών <18
6. Υλική Στέρηση ειδικά για τις ανάγκες των παιδιών (1-15)

Δείκτες απόδοσης

1. Χάσμα ποσοστού παιδιών (<18) στο 1ο και 5ο πεμπτημόριο εισοδήματος που συμμετέχουν τακτικά σε προσχολική εκπαίδευση ή φροντίδα
2. Επίπτωση των κοινωνικών μεταβιβάσεων (εξαιρουμένων των συντάξεων) στην παιδική φτώχεια <18
3. Χάσμα ποσοστού παιδιών (<18) που διαβιούν σε νοικοκυριά με επιβάρυνση από το κόστος στέγασης
4. Χάσμα ποσοστού παιδιών (<18) που διαβιούν σε νοικοκυριά με στέρηση στις συνθήκες στέγασης

Στόχος της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι να υπάρξει βελτίωση των υφιστάμενων αποτελεσμάτων που καταδεικνύουν οι δείκτες για τα προηγούμενα έτη. Ο στόχος για μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού για τα παιδιά στην Κύπρο για το 2030 είναι η μείωση των παιδιών που κινδυνεύουν από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό στις 3000.

8. Μέτρα, Χρηματο-Οικονομικοί Πόροι και Χρονοδιαγράμματα

Οι υφιστάμενες δράσεις, όπως και δράσεις που θα υλοποιηθούν καταγράφονται στον Πίνακα στο μέρος 12 του παρόντος εγγράφου. Οι πόροι για την επίτευξη των δράσεων του Σχεδίου είναι είτε εθνικοί, είτε προέρχονται από χρηματοδότηση από την ΕΕ. Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης αναφέρεται σε κάθε δράση του υπό αναφορά Πίνακα.

9. Πλαίσιο Πολιτικής

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης αναφέρει τους στόχους της Κυπριακής Δημοκρατίας για τα δικαιώματα του παιδιού στο πλαίσιο της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά.

Επικεντρώνεται στην εξάλειψη των διακρίσεων, στην ισότητα των παιδιών, στη λήψη μέτρων για την παιδική φτώχεια και στην ενίσχυση των δικαιωμάτων των παιδιών και ιδιαίτερα των παιδιών που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες.

Το εν λόγω σχέδιο εφαρμογής περιλαμβάνει επίσης δράσεις για τη δημιουργία δομών συντονισμού για την εφαρμογή της εγγύησης για τα παιδιά. Σημειώνεται ότι σε αυτό λαμβάνονται υπόψη τα εν εξελίξει μέτρα και έργα που προωθούν τις κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής της στρατηγικής, καθορίζοντας 93 δράσεις.

Όλα τα αρμόδια Υπουργεία / Υπηρεσίες που έχουν ενεργό ρόλο στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης και έχουν υπό την ευθύνη τους την υλοποίηση των δράσεων, έχουν συμπεριλάβει στο παρόν Σχέδιο τις δράσεις από όλες τις Εθνικές Δράσεις των Υπουργείων τους (όπως αναπηρία, δια βίου μάθησης και ψηφιακές δεξιότητες).

Επιπλέον σημειώνεται ότι οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας) σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας προωθούν την εκπόνηση Μελέτης για την Προσχολική Εκπαίδευση και Φροντίδα στην Κύπρο, στα πλαίσια του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (2021-2026) και συγκεκριμένα κάτω από την Επένδυση 2 «Δημιουργία Πολυδύναμων Κέντρων για παιδιά και Κέντρων Φροντίδας Παιδιών»

του Άξονα Support Instrument) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Με βάση τα πορίσματα της Μελέτης αυτής, η Κύπρος θα ετοιμάσει την πρώτη Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Προσχολική Εκπαίδευση και Φροντίδα.

10. Χρηματοδότηση Ε.Ε.

Η Ε.Ε. χρηματοδοτεί δράσεις μέσω του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που αποσκοπούν στην καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Μέρος των δαπανών προβλέπεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου Plus (ΕΚΤ+) για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Άλλες πηγές χρηματοδότησης της ΕΕ οι οποίες χρησιμοποιούνται, μεταξύ άλλων, είναι οι εξής:

- I. Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME)
- II. Erasmus+ ΚΑ3
- III. Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης (TSI)
- IV. Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας
- V. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θ.Α.Ε.Ι.Α» (2021-2027)

11. Συλλογή Δεδομένων, Παρακολούθηση και Αξιολόγηση

Η συλλογή δεδομένων σε εθνικό επίπεδο είναι ουσιαστικής σημασίας για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των θεμάτων που αφορούν στην Εγγύηση των Παιδιών.

Η συλλογή δεδομένων γίνεται με καταγραφή των διαθέσιμων στατιστικών, τα οποία αντλούνται από τα εμπλεκόμενα αρμόδια Υπουργεία/Υπηρεσίες. Άντληση στατιστικών προέρχεται και από τη Στατιστική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας, της οποίας η πληροφόρηση είναι κρίσιμης σημασίας για τη διασφάλιση ανάμεσα σε άλλων στατιστικών και συγκριτικών στατιστικών δεδομένων μεταξύ των Κρατών μελών της ΕΕ. Όπου είναι εφικτό, θα γίνεται διαχωρισμός κατά ηλικία των σχετικών δεικτών.

Σημειώνεται ότι θα γίνει προσπάθεια ώστε να εισαχθούν διαδικασίες σε εμπλεκόμενα Τμήματα/Υπηρεσίες/Φορείς για καταγραφή δεδομένων, τα οποία είτε ελλείπουν στο παρόν στάδιο, είτε θα συνεισφέρουν στην πιο ολοκληρωμένη εικόνα για την ολιστική προσέγγιση του θέματος.

Σε εθνικό επίπεδο,

η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των καταγραφέντων δράσεων του Πίνακα στο Μέρος 12 του παρόντος εγγράφου θα γίνεται από την Τεχνική Επιτροπή που συστάθηκε, στην οποία προεδρεύει η Εθνική Συντονίστρια για την Εγγύηση για τα Παιδιά και σε συνάρτηση με άλλους εμπλεκόμενους Φορείς, αν κριθεί σκόπιμο.

Το παρόν Εθνικό Σχέδιο Δράσης αποτελεί την αποτύπωση των δράσεων για τα παιδιά, το οποίο θα διαμορφώνεται αναλόγως των δεδομένων και εφόσον κριθεί σκόπιμο.

Το παρόν έγγραφο έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 18/10/2022.

12. Παράρτημα - Πίνακας Δράσεων Εθνικού Σχεδίου Δράσεων 2022 – 2030

12.1. Ολοκληρωμένη Προσέγγιση για την αύξηση της Κοινωνικής Ένταξης, τη Βελτίωση της Ευημερίας των Παιδιών και τη Μείωση της Παιδικής Φτώχειας

A/A	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
1.	<p>Σχέδιο Επιδότησης Διδάκτρων και Σίτισης Παιδιών ηλικίας μέχρι 4 ετών</p> <p>Το Σχέδιο αποσκοπεί στην ενίσχυση των οικογενειών και ιδιαίτερα των οικογενειών με μικρά παιδιά, μέσω της επιδότησης υπηρεσιών φροντίδας εξαρτώμενων παιδιών ηλικίας μέχρι και 4 ετών μέσω της απευθείας καταβολής στους βρεφονηπιακούς σταθμούς μέρους του μηνιαίου κόστους για τη φοίτηση των παιδιών τους.</p>	Αφορά παιδιά μέχρι τεσσάρων (4) χρόνων	ΥΔΕΠ	Υλοποιείται	<p>Προϋπολογισμός 16 εκ. ευρώ ετησίως.</p> <p>Εθνικοί πόροι 40% Συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ 60%</p>
2.	<p>Ευάλωτοι πελάτες ηλεκτρικής ενέργειας και τα μέτρα προστασίας των πελατών αυτών</p> <p>Οι κατηγορίες ευάλωτων πελατών ηλεκτρικής ενέργειας και τα μέτρα προστασίας των πελατών αυτών καθορίζονται σε σχετική Απόφαση και Διάταγμα του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΕΕΒ) τα οποία εκδόθηκαν με βάση τις πρόνοιες της παλαιότερης Νομοθεσίας για την Ρύθμιση της Αγοράς Ηλεκτρισμού.</p> <p>Η τελευταία εν ισχύ Απόφαση του Υπουργού ΕΕΒ (Κ.Δ.Π. 286/2016) αφορά αποκλειστικά την ειδική διατίμηση ηλεκτρισμού με Κώδικα 08 και αναφέρει ποιες κατηγορίες ευάλωτων πελατών ηλεκτρικής ενέργειας μπορούν να υποβάλουν αίτηση στην ΑΗΚ για να ενταχθούν στην ειδική διατίμηση με Κώδικα 08. Στην περίπτωση που ένα παιδί εμπίπτει στις κατηγορίες ευάλωτων πελατών ηλεκτρικής ενέργειας, μπορεί να επωφεληθεί από τα μέτρα προστασίας.</p> <p>Το τελευταίο εν ισχύ Διάταγμα του Υπουργού ΕΕΒ (Κ.Δ.Π. 289/2015) αναφέρει όλα τα μέτρα προστασίας των ευάλωτων πελατών ηλεκτρικής ενέργειας και ποιες κατηγορίες ευάλωτων πελατών ηλεκτρικής ενέργειας μπορούν να υποβάλουν αίτηση για να ενταχθούν στο κάθε μέτρο. Τα εν λόγω μέτρα αφορούν:</p>	Οικογένειες με ανήλικα	Υπηρεσία Ενέργειας	Υλοποιείται	<p>Μέτρο (α): τα μειωμένα έσοδα της ΑΗΚ που προκύπτουν από την εφαρμογή της ειδικής διατίμησης (περίπου €2,5-3 εκατομμύρια το χρόνο) καλύπτονται αναλογικά από όλους τους καταναλωτές ηλεκτρισμού μέσω Υποχρεώσεων Δημόσιας Ωφέλειας στους τελικούς λογαριασμούς ηλεκτρισμού</p> <p>Μέτρο (β): τα οφειλόμενα ποσά που δυνατόν προκύπτουν πρέπει να ανακτώνται μέσω διακανονισμών των δικαιούχων του μέτρου με την ΑΗΚ</p> <p>Μέτρο (γ): η παροχή χορηγίας γίνεται από το</p>

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>(α) Το δικαίωμα υποβολής αίτησης για ένταξη στην ειδική οικιακή διατίμηση με Κώδικα 08 της ΑΗΚ. Η ειδική διατίμηση καθορίζεται με την Απόφαση Κ.Δ.Π. 286/2016.</p> <p>(β) Το δικαίωμα υποβολής αίτησης για ένταξη στο μέτρο της μη-αποκοπής ή επανασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας σε κρίσιμες περιόδους σε όσους από τους ευάλωτους πελάτες αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας.</p> <p>(γ) Την παροχή οικονομικών κινήτρων για την εγκατάσταση οικιακού φωτοβολταϊκού συστήματος με τη μέθοδο «net-metering».</p> <p>(δ) Την παροχή οικονομικών κινήτρων για ενεργειακή αναβάθμιση των κατοικιών τους μέσω του Σχεδίου «Εξοικονομώ- Αναβαθμίζω στις Κατοικίες».</p> <p>Τέθηκε πρόσφατα σε ισχύ «ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος του 2021» με αναθεωρημένες πρόνοιες που αφορούν τους ευάλωτους πελάτες ηλεκτρικής ενέργειας και την ενεργειακή φτώχεια. Ως εκ τούτου η Απόφαση Κ.Δ.Π. 286/2016 και το Διάταγμα Κ.Δ.Π. 289/2015 αναμένεται να αναθεωρηθούν για να συνάδουν με τις πρόνοιες της νέας νομοθεσίας κατόπιν διαβούλευσης που θα πραγματοποιηθεί με τους εμπλεκόμενους φορείς.</p>				<p>Ταμείο ΑΠΕ και ΕΞ.Ε (περίπου €3 εκατομμύρια το χρόνο για όλες τις κατηγορίες ευάλωτων) το οποίο χρηματοδοτείται από το Τέλος Κατανάλωσης που πληρώνουν όλοι οι καταναλωτές στους τελικούς λογαριασμούς ηλεκτρισμού.</p> <p>Μέτρο (δ): η χορηγία παρέχεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και την Κυπριακή Δημοκρατία (περίπου €1 εκατομμύριο το χρόνο δαπανείται για όλες τις κατηγορίες ευάλωτων).</p>
3.	<p>Μη καταβολή κόμιστρου για μεταφορά στο σχολείο</p> <p>Το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, έχει εφαρμόσει Γνωστοποίηση Κομίστρων για καθορισμών των κόμιστρων κατ' επιβάτη για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας εσωτερικών οδικών επιβατικών μεταφορών σε τακτικές γραμμές. Βάσει της εν λόγω γνωστοποίησης ισχύουν τα πιο κάτω:</p> <p>Δεν καταβάλλεται κόμιστρο για μεταφορά στις εσωτερικές οδικές επιβατικές μεταφορές με τακτικές γραμμές από:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παιδιά κάτω των 6 χρόνων. - Ο λήπτης και μέλη της οικογένειας του [ενήλικες και παιδιά άνω των έξι (6) χρόνων] που λαμβάνει Δημόσιο Βοήθημα από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, που φέρουν προσωποποιημένη έξυπνη κάρτα την οποία μπορούν να εξασφαλίσουν από σημεία πώλησης εισιτηρίων εφόσον παρουσιάσουν στον Εκδότη κάρτα ή βεβαίωση από το 	<p>Παιδιά κάτω των 6 χρόνων</p> <p>Οικογένειες με παιδιά που λαμβάνουν Δημόσιο Βοήθημα</p> <p>Μαθητές/Μαθήτριες Προδημοτικής και Δημοτικής Δημόσιας εκπαίδευσης που μεταφέρονται με λεωφορείο που εκτελεί σχολικά δρομολόγια</p>	Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων	Υλοποιείται	Καλύπτεται από τον Παραχωρησιούχο Δημόσιων Επιβατικών Μεταφορών της κάθε Επαρχίας βάσει των Συμβάσεων Παραχώρησης

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>Γραφείο Ευημερίας και νοουμένου ότι δεν λαμβάνουν στα πλαίσια του Δημόσιου Βοηθήματος οποιοδήποτε βοήθημα για διακινήσεις με οδικές επιβατικές μεταφορές σε τακτικές γραμμές.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ειδικές ομάδες που συμφωνούνται μεταξύ της Αναθέτουσας Αρχής και του Παραχωρησιούχου που φέρουν προσωποποιημένη έξυπνη κάρτα την οποία μπορούν να εξασφαλίσουν από σημεία πώλησης εισιτηρίων εφόσον παρουσιάσουν στον Εκδότη κάρτα ή κατάλληλη βεβαίωση. - Μαθητές/Μαθήτριες Προδημοτικής και Δημοτικής Δημόσιας εκπαίδευσης που μεταφέρονται με λεωφορείο που εκτελεί σχολικά δρομολόγια. <p>Επιπλέον, όσο αφορά το δεύτερο σημείο πιο πάνω, σε αυτό περιλαμβάνονται τα παιδιά τα οποία χαρακτηρίζονται ως άπορα από το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας. Τα ανωτέρω ισχύουν για όλα τα παιδιά ανεξαρτήτως υπηκοότητας/ θρησκείματος ή πεποιθήσεων.</p>				
4.	<p>Άρθρο 11 του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος (ΕΕΕ) – Κάλυψη έκτακτων αναγκών</p> <p>Ανεξάρτητα από τις διατάξεις της νομοθεσίας του ΕΕΕ, ο Υφυπουργός δύναται να παρέχει βοήθεια σε πρόσωπο το οποίο δε λαμβάνει μηνιαίο ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και βρίσκεται σε εξαιρετικά επείγουσα ή /και έκτακτη ανάγκη ως αποτέλεσμα προσωπικών περιστάσεων ή απροσδόκητης ή έκτακτης κατάστασης εφόσον οι ανάγκες αυτές δεν καλύπτονται από άλλους κρατικούς πόρους ή από άλλη πηγή.</p>	Οικογένειες με ανήλικα που βρίσκονται σε εξαιρετικά επείγουσα ή έκτακτη ανάγκη	ΥΚΕ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι Συνολική δαπάνη για το 2021 ήταν €744.799, η οποία περιλαμβάνει και έκτακτα βοηθήματα που δόθηκαν σε οικογένειες με παιδιά.
5.	<p>Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά 2021-2030</p> <p>Η οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της Ε. Επιτροπής για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά θέσπισε το πλαίσιο για την καταπολέμηση διακρίσεων λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά την απασχόληση, την εκπαίδευση, την κοινωνική προστασία, στην οποία περιλαμβάνονται η κοινωνική ασφάλιση και η υγειονομική περίθαλψη, τις κοινωνικές παροχές και πρόσβαση και παροχή αγαθών και υπηρεσιών, μεταξύ των</p>	Οικογένειες Ρομά	ΥΚΕ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο περιλαμβάνει δράσεις από διάφορα Υπουργεία/Υπηρεσίες, των οποίων οι δαπάνες αφορούν το κάθε Υπουργείο/Υπηρεσία. Δεν υπάρχει κοστολόγηση.

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>οποίων η στέγαση. Ένας από τους σκοπούς της σύστασης είναι να συμβάλει στην αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας, χωρίς να θίγονται οι αρμοδιότητες των κρατών μελών και να παράσχει νέες και ενισχυμένες κατευθυντήριες γραμμές καθορίζοντας μέτρα που τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν προς επίτευξη των εν λόγω στόχων. Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ως το Εθνικό Σημείο Επαφής για τους Ρομά συντόνισαν και ετοίμασαν το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για τους Ρομά το οποίο δομείται σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Στρατηγικό Πλαίσιο για την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά με τίτλο «A Union of Equality: EU Roma Strategy Framework for equality, inclusion and participation» και την Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά.</p>				<p>Όσον αφορά τις δράσεις των ΥΚΕ δεν υπάρχει ξεχωριστός προϋπολογισμός για αυτές. Οι δαπάνες περιλαμβάνονται στις συνολικές δαπάνες των προγραμμάτων που απευθύνονται σε Οικογένειες και Παιδιά.</p>
6.	<p>Χειρισμός Ασυνόδευτων Ανήλικων Άρθρο 10 του περί Προσφύγων Νόμου – Ασυνόδευτοι Ανήλικοι που εισέρχονται στην Κυπριακή Δημοκρατία τίθενται υπό την κηδεμονία της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, η οποία ενεργεί ως κηδεμόνας τους, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για την πρόσβαση τους στα δικαιώματά τους, στη βάση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού.</p>	<p>Ασυνόδευτοι ανήλικοι Συνολικά για το 2021 παρασχέθηκαν υπηρεσίες σε 660 ασυνόδευτους ανήλικους</p>	ΥΚΕ	Υλοποιείται	<p>Εθνικοί πόροι Οι δαπάνες που αφορούν ασυνόδευτους ανήλικους περιλαμβάνονται στις γενικές δαπάνες για παιδιά υπό φροντίδα. Δεν υπάρχει συγκεκριμένος προϋπολογισμός.</p> <p>Σημειώνεται ότι η Ιδιωτική Παιδική Στέγη για ασυνόδευτους ανήλικους που λειτουργεί από τον Οργανισμό ΗFC λαμβάνει συγχρηματοδότηση από Ευρωπαϊκά κονδύλια. Με βάση την τελευταία χρηματοδότηση ο Οργανισμός έλαβε ποσό ύψους €1.000.000 για την περίοδο Νοέμβριος 2019 – Μάρτιος 2022. Ενόψει ελλείμματος στον</p>

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
					προϋπολογισμό του Οργανισμού δόθηκε ποσό περίπου €700.000 στα πλαίσια των τροφείων για παιδιά υπό φροντίδα.
7.	Φροντίδα και προστασία παιδιών Η Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας αναλαμβάνει τη φροντίδα και προστασία των παιδιών (γονική μέριμνα), σε περιπτώσεις, κατά τις οποίες οι γονείς εγκαταλείπουν ή δεν είναι ερυθρού σταυρού σε θέση να εκτελέσουν τις γονικές τους υποχρεώσεις: <ul style="list-style-type: none"> - Ανάδοχες Οικογένειες - Παιδιά τοποθετημένα σε Ιδρύματα Παιδικής Προστασίας - Ημιανεξάρτητη Διαβίωση 	Παιδιά υπό τη νομική φροντίδα της ΔΥΚΕ Συνολικά για το 2021 αφορά σε 900 παιδιά, περιλαμβανομένων και των ασυνόδευτων ανηλίκων	ΥΚΕ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι Παιδιά υπό φροντίδα (αναδοχή και ημιανεξάρτητη φροντίδα) η δαπάνη για το 2021 ανήλθε στα €2.566.000 Συνολική δαπάνη για παιδιά τοποθετημένα σε Κρατικά Ιδρύματα για το 2020 ήταν €4.981.559.Σημειώνεται ότι από τον συνολικό προϋπολογισμό των ΥΚΕ, ποσοστό 49% αφορά δαπάνες που αφορούν οικογένειες με παιδιά και παιδιά.
8.	Πρόγραμμα Προληπτικής Εργασίας με Οικογένειες με ανήλικα Οι προληπτικές υπηρεσίες έχουν ως στόχο τη διαφύλαξη της ομαλής λειτουργίας της οικογένειας μέσω της έγκαιρης παρέμβασης σε οικογένειες που παρουσιάζουν δυσλειτουργία. Στο επίκεντρο της παρέμβασης τίθεται το συμφέρον του παιδιού και η δημιουργία συνθηκών ανάπτυξης του, στο μέγιστο των δυνατοτήτων του. Αξιολογούνται οι ανάγκες των παιδιών και οι τρόποι βελτίωσης της ανταπόκρισης των γονέων και παρέχεται συμβουλευτική καθοδήγηση, κοινωνική στήριξη και παραπομπή των μελών της οικογένειας σε άλλους επαγγελματίες ή Υπηρεσίες, όπου υπάρχει ανάγκη, επιδιώκοντας πολυθεματική συνεργασία και συντονισμό, με σκοπό την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση του πολίτη.	Στο παρόν στάδιο παρέχονται υπηρεσίες σε 2600 οικογένειες	ΥΚΕ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι Σημειώνεται ότι από τον συνολικό προϋπολογισμό των ΥΚΕ, ποσοστό 49% αφορά δαπάνες που αφορούν οικογένειες με παιδιά και παιδιά.

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
9.	<p>Πρόγραμμα Πρόληψης και Καταπολέμησης της Βίας στην Οικογένεια</p> <p>Οι Λειτουργοί Κοινωνικών Υπηρεσιών είναι εξουσιοδοτημένοι να ενεργούν ως Οικογενειακοί Σύμβουλοι. Η διαχείριση των περιστατικών βίας στην οικογένεια από τους Οικογενειακούς Συμβούλους βασίζεται στο «Εγχειρίδιο Διατμηματικών Διαδικασιών για το Χειρισμό Περιστατικών Βίας στην Οικογένεια», το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το 2002 και στο «Εγχειρίδιο Διατμηματικών Διαδικασιών για τον Χειρισμό Περιστατικών Βίας στην Οικογένεια για Παιδιά», το οποίο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το 2017. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης εγκρίθηκε για υλοποίηση από το Υπουργικό Συμβούλιο το 2017 και κάλυπτε την περίοδο 2017-2019.</p> <p>Επίσης, λειτουργεί το «Σπίτι της Γυναίκας» από τον 12/2020. Το Σπίτι παρέχει, από ειδικά εκπαιδευμένους επαγγελματίες που εργάζονται κάτω από μια στέγη, υπηρεσίες σε γυναίκες θύματα βίας και στις οικογένειές τους, με βάση μια πολυ-επιστημονική / διεπιστημονική προσέγγιση.</p>	Παιδιά ηλικίας 0 - 18 χρονών	ΥΚΕ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι Σημειώνεται ότι από τον συνολικό προϋπολογισμό των ΥΚΕ, ποσοστό 49% αφορά δαπάνες που αφορούν οικογένειες με παιδιά και παιδιά. Όσον αφορά το Σπίτι της Γυναίκας η Κρατική Χορηγία ανήλθε στις €479.348
10.	<p>Πρόληψη και Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών</p> <p>Στην Εθνική Στρατηγική για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το 2016, τέθηκε ως πρώτη προτεραιότητα η δημιουργία του Σπιτιού του Παιδιού (κατά το πρότυπο της Ισλανδίας), με σκοπό την άμεση πρόσβαση του παιδιού σε αναγκαίες υπηρεσίες και μείωση της οποιασδήποτε πιθανότητας επαναθυματοποίησης και στιγματισμού του παιδιού θύματος. Το Σπίτι του Παιδιού λειτουργεί από τον Σεπτέμβριο του 2017 και η λειτουργία του προγράμματος ανατέθηκε στη μη κυβερνητική οργάνωση «Hope For Children» CRC Policy Center. Το Σπίτι του Παιδιού λειτουργεί υπό την εποπτεία και στενή συνεργασία με τις ΥΚΕ και με άλλες εμπλεκόμενες Υπηρεσίες και χρηματοδοτείται πλήρως από την Κυπριακή Δημοκρατία.</p>	Από το 2017 που λειτουργεί το Σπίτι του Παιδιού μέχρι σήμερα παραπέμφθηκαν 1,100 περιπτώσεις	ΥΚΕ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι Κρατική Χορηγία 2021 €465.000

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	Στο Σπίτι του Παιδιού παρέχεται μια πολυθεματική, φιλική προς το παιδί προσέγγιση στην διαχείριση περιπτώσεων σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, στη βάση καλών πρακτικών που ήδη εφαρμόζονται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.				
11.	Δημιουργία Πολυδύναμων Κέντρων για τα παιδιά και Κέντρα Φροντίδας Παιδιών Η προτεινόμενη επένδυση αποσκοπεί στην επιδότηση ΑΤΑ και ΜΚΟ για δημιουργία και παροχή οικονομικά προσιτών υπηρεσιών ποιοτικής φροντίδας και κοινωνικής ανάπτυξης για τα παιδιά.	Εργαζόμενοι με παιδιά ηλικίας 0 - 3 χρόνων και 8 μηνών και παιδιά σχολικής ηλικίας μέχρι την ηλικία των 13 χρόνων.	ΥΚΕ	2022-2026	Σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας Για την υλοποίηση της επένδυσης ο προϋπολογισμός ανέρχεται στα €15.000.000
12.	Δημιουργία δομών κατ' οίκον για παιδιά, εφήβους με διαταραχές συμπεριφοράς και άτομα που χρήζουν μακροχρόνιας φροντίδας (LTC) <ul style="list-style-type: none"> - Αγορά και ανακαίνιση δομών για παιδιά για την λειτουργία κρατικών ιδρυμάτων παιδικής προστασίας, - Σπίτια (μη κυβερνητικά) για την 24ωρη φροντίδα παιδιών ηλικίας 15-18 χρόνων, κυρίως ασυνόδευτων ανηλίκων, με επιδότηση μέσω του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων, - Εξειδικευμένο σπίτι για εγκύους νεαρά κορίτσια και νεαρές μητέρες με βρέφη που χρήζουν φροντίδας και προστασίας, με επιδότηση μέσω του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων, - Κέντρα για την παροχή ημερήσιων και 24ωρων υπηρεσιών σε έφηβους με διαταραχές διαγωγής, με επιδότηση μέσω του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων. Πρότυπα Κοινωνικά Κέντρα φροντίδας για συγκεκριμένες ομάδες ατόμων που χρειάζονται μακροχρόνια φροντίδα, με επιδότηση μέσω του Σχεδίου Κρατικών Ενισχύσεων. Ο Τομέας Διατροφής του Υπουργείου Υγείας παροχή υγιεινού μενού για τους κατοίκους των δομών και οδηγίες υγιεινού τρόπου ζωής (άσκηση και διατροφή).	Ανήλικοι με προβλήματα διαταραχής συμπεριφοράς, ηλικίας 12-18 χρόνων, παιδιά υπό τη φροντίδα της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, ασυνόδευτοι ανήλικοι, άτομα που χρήζουν μακροχρόνιας φροντίδας.	ΥΚΕ Υπουργείο Υγείας	2024-2026	Σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας Για την υλοποίηση της επένδυσης όσον αφορά την ανάπτυξη των κρατικών δομών (Πρόγραμμα 1) ο προϋπολογισμός ανέρχεται στα €4.800.000 Για την υλοποίηση της επένδυσης όσον αφορά τα Προγράμματα 2-3 ο προϋπολογισμός ανέρχεται στα €7.600.000
13.	Σύσταση Επαρχιακών Πολυθεματικών Ομάδων και Κεντρική Πολυθεματική Ομάδα (ΕΠΟ/ΚΕΠΟ) οι οποίες είναι υπεύθυνες για την αξιολόγηση των ευάλωτων ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των οικογενειών με παιδιά, με στόχο τη διαμόρφωση ενός εξατομικευμένου σχεδίου δράσης με τις	Οικογένειες με ανήλικα	ΥΚΕ Αρμόδια Υπουργεία	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι

A/A	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	απαραίτητες ενέργειες που πρέπει να προωθηθούν (Απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου).				
14.	Το 2020 αποφασίστηκε με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου η σύσταση Ad Hoc Υπουργικής Επιτροπής αποτελούμενης από Υπουργούς αρμόδιων Υπουργείων στον τομέα της παιδικής προστασίας. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, η Ad Hoc Υπουργική Επιτροπή στοχεύει στην ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της παιδικής προστασίας και στην ανάπτυξη αποτελεσματικότερων πολιτικών και δράσεων. Προγραμματίζεται η διεξαγωγή μελέτης για τη μεταρρύθμιση του συστήματος παιδικής προστασίας στην Κύπρο, ανάγκη για δομές και προγράμματα.	Οικογένειες με ανήλικα	ΥΚΕ Αρμόδια Υπουργεία	Υλοποιείται	Συγχρηματοδοτούμενο Έργο με συνολικό προϋπολογισμό €37 εκ. για την περίοδο 2021-2027
15.	Πρόσληψη επαγγελματιών (ψυχολόγων, ψυχιάτρων, αξιολογητών κοινωνικών αναγκών) για την ενίσχυση της διεπιστημονικής προσέγγισης στην παροχή υπηρεσιών.	Οικογένειες με ανήλικα	ΥΚΕ Αρμόδια Υπουργεία	Υλοποιείται	
16.	Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών (Συνοδών) σε παιδιά υπό τη φροντίδα της Διευθύντριας των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας και σε παιδιά οικογενειών υψηλού κινδύνου, καθώς και σε άτομα με αναπηρία που διαμένουν σε Κρατικά Ιδρύματα των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας.	Ανήλικα Παιδιά υπό τη Νομική Φροντίδα της ΔΥΚΕ και Οικογένειες με ανήλικα	ΥΚΕ	Υλοποιείται	
17.	«Πρόγραμμα για την παροχή Κοινωνικών Λειτουργιών σε κοινότητες ή κοινοτικά συγκροτήματα και σε Τοπικές Αρχές» των Υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας, το οποίο θα συμβάλλει στην κοινωνική επένδυση προς τη βελτίωση της πρόσβασης των πολιτών στις κοινωνικές υπηρεσίες στην κοινότητα.	Οικογένειες με ανήλικα	ΥΚΕ	Υλοποιείται	Συγχρηματοδοτούμενο Έργο - Ευρωπαϊκή Ένωση με προϋπολογισμό €11 εκ. για την περίοδο 2021-2027
18.	Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ) Για κάθε άτομο που δεν διαθέτει επαρκείς πόρους συντήρησης, παρέχεται το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ) για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Το ΕΕΕ στοχεύει στη διασφάλιση ενός ελάχιστου κοινωνικά αποδεκτού επιπέδου διαβίωσης για τα άτομα και τις οικογένειές τους που διαμένουν νόμιμα στην Κυπριακή Δημοκρατία, εφόσον πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις της νομοθεσίας.	Συνολικός αριθμός δικαιούχων ΕΕΕ κάτω των 18 χρόνων= 6356 Συνολικός αριθμός δικαιούχων ΕΕΕ κάτω των 18 χρόνων (με αναπηρία) = 2074	ΥΔΕΠ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι 2021 2107 λήπτες (ΑΙΤΗΤΕΣ) ΕΕΕ <=18 καταβλήθηκαν € 21,009,408.21

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>Ειδικότερα, κάθε πρόσωπο του οποίου το εισόδημα και οι λοιποί οικονομικοί πόροι δεν επαρκούν για την κάλυψη των βασικών και ειδικών αναγκών του, όπως ορίζονται από τη σχετική νομοθεσία, καθώς και κάθε άτομο με αναπηρία, ανεξαρτήτως ηλικίας, υπό την προϋπόθεση ότι η αναπηρία του είναι πιστοποιημένη από το Σύστημα Αξιολόγησης Αναπηρίας μπορεί να υποβάλει αίτηση για το ΕΕΕ.</p> <p>Το επίδομα αλλάζει ανάλογα με το εισόδημα του αιτητή και ανάλογα με τα μέλη της οικογένειας και τις ειδικές ανάγκες τους. Το ποσό που παρέχεται ως βασικές ανάγκες του ΕΕΕ αποτελείται από:</p> <p>α) Το μηνιαίο ποσό που αντιστοιχεί στις ανάγκες διαβίωσης του αιτούντος/δικαιούχου περιλαμβάνεται στο ελάχιστο καλάθι διαβίωσης ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> - €480 για τον αιτητή / δικαιούχο - €240 για τη σύζυγο και για κάθε μέλος της οικογένειας άνω των 14 χρόνων - €144 για κάθε μέλος της οικογένειας κάτω των 14 χρόνων <p>β) Υπάρχουν επίσης ορισμένες πρόσθετες πληρωμές για έκτακτες ανάγκες και ανάγκες για φροντίδα και βοήθεια ή εάν πιστοποιηθεί η αναπηρία.</p> <p>γ) Επιπλέον, με βάση την οικία Νομοθεσία, άτομα με αναπηρία οποιασδήποτε ηλικίας μπορούν να υποβάλουν αίτηση για παροχή ΕΕΕ και ανάγκες φροντίδας ως ξεχωριστή μονάδα, νοουμένου ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις της Νομοθεσίας, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα εισοδήματα της οικογενειακής μονάδας τους.</p>	<p>Δικαιούχοι Παιδικής Φροντίδας σε Νηπιαγωγεία = 42 Δικαιούχοι παιδικής Φροντίδας σε Βρεφοκομικό Σταθμό, ΚΕΠΑΠ κλπ = 20 Ανάπηρα ανήλικα παιδιά ηλικίας (0-18 χρόνων)</p>			<p>2033 λήπτες (ΑΙΤΗΤΕΣ) ΕΕΕ<=18 (με αναπηρία) καταβλήθηκαν</p> <p>€ 20,552,870.67</p> <p>Ποσά που καταβλήθηκαν και αριθμός δικαιούχων:</p> <p>Καταβλήθηκαν συνολικά €103.083 σε 115 άτομα</p> <p>Ποσά που καταβλήθηκαν και αριθμός δικαιούχων:</p> <p>2033 λήπτες (ΑΙΤΗΤΕΣ) ΕΕΕ<=18 (με αναπηρία) καταβλήθηκαν</p> <p>€ 20,552,870.67</p>
19.	Επίδομα Τέκνου και Μονογονεϊκής Οικογένειας.	Ομάδα στόχου: Κάθε οικογένεια που έχει νόμιμη και συνεχή	ΥΔΕΠ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης																														
	<p>Το επίδομα τέκνου χορηγείται στην οικογένεια μόνο για τον αριθμό των άγαμων και εξαρτώμενων τέκνων που ζουν με την οικογένεια κάτω από την ίδια στέγη.</p> <p>Το ποσό του επιδόματος τέκνου σχετίζεται με τον αριθμό των τέκνων της οικογένειας καθώς και με το ακαθάριστο ετήσιο εισόδημα της οικογένειας που συγκεντρώθηκε εντός του προηγούμενου ημερολογιακού έτους. Στις οικογένειες με ένα ή δύο εξαρτώμενα τέκνα το επίδομα καταβάλλεται σε ετήσια δόση, ενώ σε οικογένειες με τρία ή περισσότερα εξαρτώμενα τέκνα καταβάλλεται σε μηνιαία βάση.</p> <table border="1" data-bbox="197 512 943 1137"> <thead> <tr> <th colspan="5">Ετήσιο επίδομα ανά τέκνο</th> </tr> <tr> <th>Προηγούμενο ετήσιο οικογενειακό εισόδημα (€)</th> <th>Ένα εξαρτώμενο τέκνο (€)</th> <th>Δύο εξαρτημένα τέκνα (€)</th> <th>Τρία εξαρτώμενα τέκνα (€)</th> <th>Τέσσερα εξαρτώμενα τέκνα (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Μέχρι 19.500</td> <td>475</td> <td>570</td> <td>1045</td> <td>1675</td> </tr> <tr> <td>Από 19.500 μέχρι 39.000</td> <td>425</td> <td>520</td> <td>995</td> <td>1525</td> </tr> <tr> <td>Από 39.000 μέχρι 49.000</td> <td>380</td> <td>380</td> <td>760</td> <td>1260</td> </tr> <tr> <td>Από 49.000 μέχρι 59.000</td> <td>0</td> <td>345</td> <td>690*</td> <td>1135*</td> </tr> </tbody> </table> <p>Τα στοιχεία του μηνιαίου επιδόματος στον πίνακα είναι αυξημένα κατά 1,97% για το 2021.</p> <p>*Για κάθε επιπλέον εξαρτώμενο τέκνο άνω των δύο, το εισοδηματικό όριο της οικογένειας αυξάνεται κατά €5.000, δηλαδή για οικογένειες με τρία τέκνα ανέρχεται στις τρίτεκνα €64.00, με τέσσερα τέκνα στις €69.000 κ.λπ. και το ποσό που</p>	Ετήσιο επίδομα ανά τέκνο					Προηγούμενο ετήσιο οικογενειακό εισόδημα (€)	Ένα εξαρτώμενο τέκνο (€)	Δύο εξαρτημένα τέκνα (€)	Τρία εξαρτώμενα τέκνα (€)	Τέσσερα εξαρτώμενα τέκνα (€)	Μέχρι 19.500	475	570	1045	1675	Από 19.500 μέχρι 39.000	425	520	995	1525	Από 39.000 μέχρι 49.000	380	380	760	1260	Από 49.000 μέχρι 59.000	0	345	690*	1135*	<p>διαμονή στις περιοχές όπου η Δημοκρατία ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο, κατά τα πέντε (5), τουλάχιστον, έτη που προηγούνται της υποβολής της αίτησης, δικαιούται επίδομα τέκνου για τα εξαρτώμενα τέκνα της που ζουν κάτω από την ίδια στέγη, εφόσον το οικογενειακό της εισόδημα εμπίπτει στα εισοδηματικά κριτήρια που καθορίζονται στο Παράρτημα του Περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Νόμου.</p> <p>Στις μονογονεϊκές οικογένειες, οι οποίες δικαιούνται επίδομα τέκνου, καταβάλλεται επίδομα μονογονεϊκής οικογένειας, όπως καθορίζεται στο Παράρτημα του Περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Νόμου, νοουμένου ότι η οικογένεια αυτή έχει τη νόμιμη και συνεχή διαμονή της στις περιοχές όπου η Δημοκρατία ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο,</p>			<p>Ποσά που καταβλήθηκαν και αριθμός οικογενειών:</p> <p>Δικαιούχοι: 61828</p> <p>Ποσό: €74.076.217</p> <p>Ποσά που καταβλήθηκαν και αριθμός οικογενειών:</p> <p>Δικαιούχοι: 11.619</p> <p>Ποσό: €34.757.428</p>
Ετήσιο επίδομα ανά τέκνο																																			
Προηγούμενο ετήσιο οικογενειακό εισόδημα (€)	Ένα εξαρτώμενο τέκνο (€)	Δύο εξαρτημένα τέκνα (€)	Τρία εξαρτώμενα τέκνα (€)	Τέσσερα εξαρτώμενα τέκνα (€)																															
Μέχρι 19.500	475	570	1045	1675																															
Από 19.500 μέχρι 39.000	425	520	995	1525																															
Από 39.000 μέχρι 49.000	380	380	760	1260																															
Από 49.000 μέχρι 59.000	0	345	690*	1135*																															

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης						
	<p>καταβάλλεται ισούται με αυτό που καταβάλλεται σε οικογένειες με συνολικό ακαθάριστο εισόδημα μεταξύ €49.000 -€59.000.</p> <p>Το επίδομα Μονογονεϊκής Οικογένειας καταβάλλεται σε μονογονεϊκή οικογένεια σε σχέση με τα εξαρτώμενα τέκνα που ζουν μαζί της κάτω από την ίδια στέγη. Μονογονεϊκή οικογένεια σημαίνει την οικογένεια, στην οποία ένας γονέας χωρίς σύζυγο/συμβίο οποιουδήποτε φύλου, ζει με ένα τουλάχιστο εξαρτώμενο τέκνο, που αποκτήθηκε είτε από γάμο είτε εκτός γάμου και που διαβιεί μόνος λόγω του ότι είναι άγαμος γονέας, χήρος, διαζευγμένος ή διότι ένας από τους δύο γονείς έχει κηρυχθεί σε αφάνεια από το δικαστήριο ή την οικογένεια στην οποία ένας έγγαμος γονέας ζει μόνος του με ένα τουλάχιστον εξαρτώμενο τέκνο, διότι ο άλλος γονέας εκτίει ποινή φυλάκισης έξι (6) μηνών και άνω.</p> <p>Το εν λόγω επίδομα καταβάλλεται σε μηνιαία βάση.</p> <p>Τα κριτήρια επιλεξιμότητας για το επίδομα μονογονεϊκής περιλαμβάνουν:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η οικογένεια λαμβάνει επίδομα τέκνου. 2. Το ετήσιο ακαθάριστο οικογενειακό εισόδημα για το προηγούμενο έτος δεν υπερβαίνει τις €49.000. <p><u>Επίδομα Μονογονεϊκής Οικογένειας για το 2021</u></p> <table border="1" data-bbox="197 882 943 1010"> <tr> <td>Οικογενειακό εισόδημα</td> <td>Μηνιαίο επίδομα για κάθε εξαρτώμενο τέκνο</td> </tr> <tr> <td>€0 - €39.000</td> <td>€180</td> </tr> <tr> <td>€39.000 - €49.000</td> <td>€160</td> </tr> </table> <p>Τα στοιχεία του μηνιαίου επιδόματος στον πίνακα είναι αυξημένα κατά 1,97% για το 2021.</p>	Οικογενειακό εισόδημα	Μηνιαίο επίδομα για κάθε εξαρτώμενο τέκνο	€0 - €39.000	€180	€39.000 - €49.000	€160	κατά τα πέντε (5), τουλάχιστον, έτη που προηγούνται της υποβολής της αίτησης κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για καταβολή επιδόματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω Νόμου.			
Οικογενειακό εισόδημα	Μηνιαίο επίδομα για κάθε εξαρτώμενο τέκνο										
€0 - €39.000	€180										
€39.000 - €49.000	€160										
20.	<p>Νέο Κέντρο για οικογενειακή παρέμβαση και υποστήριξη για τον αυτισμό</p> <p>Η λειτουργία του νέου Κέντρου, το οποίο εγκαινιάστηκε τον Οκτώβριο του 2021, θα συνεχίσει να παρέχει υποστήριξη, εκπαίδευση σε 300 παιδιά προσχολικής ηλικίας με αυτισμό και τις οικογένειές τους σε όλη την Κύπρο.</p>	Αφορά 300 παιδιά προσχολικής ηλικίας με αυτισμό και οι οικογένειές τους	ΤΚΕΑΑ	2021-2027	5 εκατομμύρια τα οποία συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ						
21.	<p>Περαιτέρω επέκταση του Συστήματος Αξιολόγησης Αναπηρίας</p>	Αφορά άτομα με αναπηρίες (συμπεριλαμβανομένων)	ΤΚΕΑΑ	2021-2027	10,5 εκατομμύρια τα οποία συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ						

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	Συνέχιση της λειτουργίας των τριών (3) Κέντρων Αξιολόγησης Αναπηρίας σε Λευκωσία, Λεμεσό - Πάφο και Λάρνακα – Αμμόχωστο, με 4.500 αξιολογήσεις ετησίως. Επέκταση των μηχανισμών αξιολόγησης με στόχο νέες υπηρεσίες και παροχές κοινωνικής ένταξης, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής κάθε ατόμου με αναπηρία.	των παιδιών με αναπηρίες)			
22.	Κοινωνικές Παροχές / Επιδόματα Υποστήριξη των ατόμων με αναπηρίες για κοινωνική προστασία και κοινωνική ένταξη, Αναπηρία.	Αφορά άτομα με αναπηρίες (συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρίες)	ΤΚΕΑΑ	Υλοποιείται	45 εκατομμύρια ετησίως
23.	Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των προσώπων με αναπηρίες Παρακολούθηση και περαιτέρω προώθηση της εφαρμογής της Σύμβασης και προετοιμασία και παρακολούθηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Αναπηρία.	Αφορά άτομα με αναπηρίες (συμπεριλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρίες)	ΤΚΕΑΑ	Υλοποιείται	Δεν εφαρμόζεται
24.	Επιτροπή Πρόνοιας Σε κάθε σχολείο υπάρχει επιτροπή πρόνοιας με επικεφαλής έναν/μία Βοηθό Διευθυντή/Διευθύντρια. Η επιτροπή πρόνοιας έχει στόχο να εντοπίσει και να βοηθήσει τους/τις μαθητές/μαθήτριες με οικονομικά προβλήματα.	Με την έναρξη κάθε σχολικής χρονιάς συστήνεται Συμβουλευτική Επιτροπή σε κάθε σχολείο, η οποία αποτελείται από τον/την Διευθυντή/Διευθύντρια ή ένα/μία Βοηθό Διευθυντή/Διευθύντρια, εκπρόσωπο του Διδασκαλικού/ Καθηγητικού Συλλόγου, εκπρόσωπο του Συνδέσμου Γονέων και εκπρόσωπο της οικείας Σχολικής Εφορείας. Η Συμβουλευτική Επιτροπή (αν χρειάζεται και σε συνεργασία με άλλους τοπικούς φορείς που είναι σε θέση να γνωρίζουν τις	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
		<p>πραγματικές ανάγκες των μαθητών/ριών) έχει την ευθύνη για την επιλογή των μαθητών/ριών που χρήζουν βοήθειας και λαμβάνουν δωρεάν πρόγευμα. Δυνατότητα για να επιλεγούν ως δικαιούχοι/ες δωρεάν προγεύματος έχουν οι μαθητές/μαθήτριες που εντάσσονται στις πιο κάτω κατηγορίες:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Οικογένειες που λαμβάνουν Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα ή Δημόσιο Βοήθημα 2. Άνεργοι γονείς 3. Ορφανά παιδιά 4. Μονογονεϊκές οικογένειες 5. Πολύτεκνες οικογένειες 6. Ιδιαίτερα ανεπαρκές εισόδημα γονέων για άλλους λόγους. 			
25.	<p>Επίδομα για γεύματα Οι οικογένειες που δικαιούνται το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα ή παιδιά χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης μπορούν να επωφεληθούν από επίδομα για τα γεύματά τους που παρέχεται από τους Συνδέσμους Γονέων στα προαιρετικά ολοήμερα σχολεία. Δικαιούμενοι είναι οι δικαιούχοι του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και παιδιά χαμηλής κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης. Ο Τομέας Διατροφής ετοιμάζει μενού και κατάλογο τροφίμων για τις θρεπτικές ανάγκες των παιδιών για τη σωστή ανάπτυξη τους.</p>	<p>Στα Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία σιτίζονται γύρω στα 7200 παιδιά ετησίως, εκ των οποίων ένα ποσοστό γύρω στο 15% (1045 ≈ παιδιά) επιχορηγείται με το ποσό των €321 για τη σίτισή τους.</p>	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
26.	<p>Παιδιά σε επισφαλείς οικογενειακές καταστάσεις Προγραμματική Περίοδος TAME 2014-2020: Συγχρηματοδοτείται μέχρι και το έτος 2022 η λειτουργία ενός ανοιχτού Κέντρου υποδοχής ασυνόδευτων ανηλίκων υπηκόων τρίτων χωρών, συνολικής χωρητικότητας 45 ατόμων. Εκτός από τη διαμονή, το Κέντρο προσφέρει στους διαμένοντες διάφορες υπηρεσίες που έχουν υποστηρικτικό, εκπαιδευτικό ή ψυχαγωγικό χαρακτήρα. Συγχρηματοδοτήθηκε κάτω από τον Επείγουσα Βοήθεια του TAME η εργοδότηση πρόσθετου προσωπικού από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας (ΥΚΕ) με σκοπό τη βελτίωση της διαχείρισης υποθέσεων Ασυνόδευτων Ανηλίκων / Αιτούντων διεθνούς προστασίας περιλαμβανομένου την εξέταση αιτήσεων για παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής, την εμπλοκή ως κηδεμόνες Ασυνόδευτων Ανηλίκων Αιτούντων διεθνούς προστασίας, την υποστήριξη της λειτουργίας υφιστάμενων καταφυγίων/προγραμμάτων για Ασυνόδευτους Ανηλίκους και παροχή άλλων σχετικών υπηρεσιών υποστήριξης.</p> <p>Προγραμματική Περίοδος TAME 2021-2027: Η Προγραμματική Περίοδος 2021-2027 του TAME στοχεύει να υποστηρίξει την ανάπτυξη ενός διευρυμένου Συστήματος Υποδοχής, αυξάνοντας την δυνατότητα υποδοχής Ασυνόδευτων Ανηλίκων Αιτούντων διεθνούς προστασίας ή όσων προσώπων ισχυρίζονται ότι ανήκουν σε αυτή την ομάδα. Στην πράξη το TAME αναμένεται να παρέχει υποστήριξη στο Κέντρο Ασυνόδευτων Ανηλίκων Λευκωσίας και υποστήριξη για βελτίωση της λειτουργίας υφιστάμενων δομών/προγραμμάτων για Ασυνόδευτους Ανηλίκους.</p> <p>Η εν λόγω Προγραμματική Περίοδος αναμένεται επίσης να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις προσωπικού των Υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας (ΥΚΕ).</p>	<p>Στο πλαίσιο της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 του TAME γίνεται συγχρηματοδότηση της λειτουργίας στέγης φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων οι οποίοι αιτήθηκαν διεθνούς προστασία. Επισημαίνεται ότι η κατασκευή και λειτουργία του επιπλέον Κέντρου για Ασυνόδευτους Ανηλίκους Αιτούντες Διεθνούς Προστασίας δεν περιλαμβάνεται στις καταρχήν πρόνοιες της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 του TAME. Την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 (TAME), διατέθηκε συνολικός προϋπολογισμός περίπου €3.2 εκατομμυρίων, για έργα που συγχρηματοδοτούσαν την λειτουργία μίας στέγης για Ασυνόδευτους Ανηλίκους Αιτούντες Διεθνούς Προστασίας. Εντός της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 και περί τα τέλη του 2021,</p>	Υπουργείο Εσωτερικών	2014-2020 2021-2027	<p>Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) και Εθνικοί πόροι</p> <p>Το κατ' αρχήν προβλεπόμενο ποσό ανέρχεται σε περίπου €3 εκατομμύρια (μέχρι στιγμής δεν έχει δεσμευτεί οποιοδήποτε ποσό, εν αναμονή της έγκρισης του Εθνικού Προγράμματος για το TAME από την Ε.Ε., κατόπιν της οποίας η Υπεύθυνη Αρχή θα είναι σε θέση να προβεί σε προκήρυξη Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων για δράση που συγχρηματοδοτεί την λειτουργία στέγης για ασυνόδευτους ανήλικους. Ομάδα στόχου για το έργο θα είναι οι ασυνόδευτοι ανήλικοι αιτούντες διεθνούς προστασίας)</p> <p>Όσον αφορά το έργο της Ενίσχυσης των ΥΚΕ με επιπρόσθετο προσωπικό, το κατ' αρχήν ποσό που προνοείται στο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 ανέρχεται σε 2,3 περίπου εκατομμύρια ευρώ (Αφορά πρόσληψη προσωπικού/Λειτουργών Κοινωνικής Ευημερίας που θα παρέχουν υπηρεσίες σε</p>

A/A	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
		διέμεναν στην προαναφερόμενη στέγη, 59 ανήλικοι οι οποίοι αιτήθηκαν διεθνή προστασία.			ασυνόδευτους ανήλικους, αλλά και για άλλους σκοπούς, όπως για παράδειγμα για προσωπικό που θα εξυπηρετεί ενήλικες αιτούντες ή δικαιούχους διεθνούς προστασίας).

12.2. Προσχολική Εκπαίδευση Και Φροντίδα

A/A	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
1.	Επέκταση της δωρεάν και υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης έως την ηλικία των 6 χρόνων Η προδημοτική εκπαίδευση είναι υποχρεωτική και δωρεάν για τα παιδιά που φοιτούν στα δημόσια νηπιαγωγεία. Μεταρρύθμιση που ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο αναφέρεται στη σταδιακή επέκταση του ορίου ηλικίας στην δημοτική εκπαίδευση στα έξι (6) χρόνια και κατά συνέπεια στην επέκταση της φοίτησης στην υποχρεωτική προδημοτική εκπαίδευση από ένα (1) χρόνο σε ένα (1) χρόνο και τέσσερις (4) μήνες.	Αφορά παιδιά πέντε (5) χρόνων και οκτώ (8) μηνών έως έξι (6) χρόνων	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
2.	Καταβολή χαμηλών διδάκτρων ή εξαίρεση καταβολής διδάκτρων σε δημόσια νηπιαγωγεία Τα μικρότερα παιδιά που καταλαμβάνουν κενές θέσεις σε δημόσια νηπιαγωγεία πληρώνουν χαμηλά διδάκτρα, ένα συμβολικό ποσό €42, μηνιαίως. Πλήρης εξαίρεση τελών δίνεται σε φτωχές οικογένειες. Μείωση τελών (€25 τον μήνα) δίνεται και σε οικογένειες με τέσσερα (4) παιδιά και άνω.	Αφορά παιδιά τριών (3) χρόνων έως τεσσάρων (4) χρόνων και οκτώ (8) μηνών	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
3.	Επιχορήγηση εξόδων για κοινοτικά νηπιαγωγεία Παραχωρείται επιχορήγηση για την κάλυψη ορισμένων εξόδων για κοινοτικά νηπιαγωγεία, τα οποία λειτουργούν σε περιπτώσεις που οι διαθέσιμες τάξεις του δημόσιου νηπιαγωγείου δεν καλύπτουν τις ανάγκες όλων των παιδιών της κοινότητας.	Αφορά παιδιά τριών (3) χρόνων έως έξι (6) χρόνων	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	Με τον όρο «ορισμένα έξοδα», αναφερόμαστε σε μέρος των ετήσιων λειτουργικών δαπανών, που απαιτούνται για τη λειτουργία των κοινοτικών νηπιαγωγείων. Συγκεκριμένα, η ετήσια επιχορήγηση που καλύπτεται από το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας αφορά μόνο μέρος των ετήσιων λειτουργικών δαπανών. Το υπόλοιπο κόστος καλύπτεται από τα διδάκτρα που καταβάλλονται για τα εγγεγραμμένα παιδιά ή από άλλα έσοδα της αρχής (σύνδεσμοι γονέων, κοινοτικό συμβούλιο κ.λπ.) που λειτουργεί το κοινοτικό νηπιαγωγείο.				
4.	Σταδιακή επέκταση της δωρεάν υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης από την ηλικία των 4 χρόνων Σταδιακή επέκταση της δωρεάν υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης, ώστε να ξεκινά από την ηλικία των τεσσάρων (4) χρόνων.	Η ομάδα στόχου της συγκεκριμένης δράσης αφορά την ηλικιακή ομάδα 4 έως 4 χρόνων και οκτώ μηνών. Ο μέγιστος συνολικός αριθμός των παιδιών που θα επωφεληθούν είναι 10500	ΥΠΑΝ	Από το 2023	Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ευρωπαϊκής Ένωσης
5.	Υποστήριξη παιδιών με μαθησιακές, συναισθηματικές και άλλες δυσκολίες Σε περίπτωση που ένας/μία εκπαιδευτικός παρατηρήσει ότι ένας/μία μαθητής/μαθήτρια δεν ανταποκρίνεται στη μαθησιακή διαδικασία, ακολουθεί τις διαδικασίες για τον εντοπισμό και την υποστήριξη παιδιών με πιθανές μαθησιακές, συναισθηματικές και άλλες δυσκολίες. Εάν αυτή η διαδικασία δεν καλύπτει τις ανάγκες του/της μαθητή/μαθήτριας, το σχολείο τον/την παραπέμπει στον/στην εκπαιδευτικό/ή ψυχολόγο για επίσημη αξιολόγηση.	Αφορά παιδιά τριών (3) χρόνων και άνω	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι

12.3. Εκπαιδευτικές Και Σχολικές Δραστηριότητες

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
1.	<p>Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης Η Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης υποστηρίζει σχολεία που αντιμετωπίζουν περιστατικά βίας ή παραβατικότητας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.</p>	<p>Μαθητές/Μαθήτριες που κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν πρόωρα το σχολείο και μαθητές/μαθήτριες με προβλήματα παραβατικότητας</p>	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
2.	<p>Πρόγραμμα Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης+ Το πρόγραμμα Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης+ είναι μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την καταπολέμηση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και περιλαμβάνει μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αποζημίωσης. Στα δημοτικά σχολεία παρέχεται, επίσης, ενισχυτική διδασκαλία.</p> <p>Από τη σχολική χρονιά 2022-2023, τα σχολεία ΔΡΑ.Σ.Ε.+ αυξάνονται από 170 σε 208. Τα 170 σχολεία της σχολικής χρονιάς 2021-2022 αποτελούνταν από 52 Νηπιαγωγεία, 92 Δημοτικά, 24 Γυμνάσια-Λύκεια και 2 Τεχνικές Σχολές Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.</p> <p>Αντίστοιχα, από τα 208 σχολεία, τα 65 είναι Νηπιαγωγεία, τα 109 Δημοτικά, τα 31 Γυμνάσια-Λύκεια και 3 Τεχνικές Σχολές Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.</p> <p>Οι συνολικοί αριθμοί των σχολείων της Κύπρου είναι: Νηπιαγωγεία: 271 Δημοτικά: 329 Γυμνάσια-Λύκεια: 112 Τεχνικές Σχολές Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης: 11</p>	<p>Σχολεία δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης (170 σχολεία)</p>	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι και συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ (85%)

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
3.	Προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας Προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε μαθητές/μαθήτριες με μεταναστευτική βιογραφία και ομογενείς.	Σχολεία δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης Σύνολο μαθητών/ριών Δημοτικής Εκπαίδευσης για το 2021-2022: 52013 Σύνολο μαθητών/ριών με μεταναστευτική βιογραφία που δεν είχαν την ελληνική ως μητρική γλώσσα: 8291 Σύνολο μαθητών/ριών με μεταναστευτική βιογραφία που συμμετείχαν σε ενισχυτικά μαθήματα στην ελληνική γλώσσα: 3718 Σύνολο μαθητών/ριών μέσης εκπαίδευσης με μεταναστευτική βιογραφία που παρακολούθησαν πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας: 606	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Κρατικός Προϋπολογισμός
4.	Ενισχυτική διδασκαλία Η ενισχυτική διδασκαλία καλύπτει όλα τα σχολεία της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Παρέχεται επιπλέον διδασκαλία για την στήριξη μαθητών/ριών που έχουν διαπιστωθεί ότι βρίσκονται σε ρίσκο λειτουργικού αναλφαριθμητισμού.	Όλοι οι μαθητές της κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με ρίσκο λειτουργικού αναλφαριθμητισμού	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Κρατικός Προϋπολογισμός
5.	Πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της μαθησιακής απαξίωσης και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου Αφορά ολοκληρωμένο πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της μαθησιακής απαξίωσης και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου ως αποτέλεσμα ενός έργου	Παιδιά σχολικής ηλικίας μέχρι 15 χρόνων	ΥΠΑΝ	Έχει προγραμματιστεί να εφαρμοστεί αναπτυξιακά από το 2023	Χρηματοδοτείται από κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης (MTY) Η χρηματοδότηση για τη δεύτερη φάση είναι €250.000. Είναι η υψηλότερη

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>MTY. Προσπαθεί να καταπολεμήσει με ολοκληρωμένο τρόπο το πρόβλημα της μαθησιακής απαξίωσης χρησιμοποιώντας τεχνογνωσία από άλλες χώρες της ΕΕ.</p> <p>Ομάδα στόχου είναι σχολεία μέσης εκπαίδευσης (γυμνάσια, λύκεια και τεχνικές σχολές).</p>			<p>Η χρηματοδότηση για τη δεύτερη φάση είναι €250.000. Είναι η υψηλότερη χρηματοδότηση που δίνεται από το πρόγραμμα MTY (TSI). Η πρώτη χρηματοδότηση, που αφορούσε στη μελέτη, ήταν €180.000. Ζητήθηκε συμπληρωματική βοήθεια από το MTY (TSI) για την εφαρμογή και συγκεκριμένα παραδείγματα επιτυχημένης εφαρμογής παρόμοιων προγραμμάτων στην εκπαίδευση. Θα έπρεπε να ξεκινήσει η παροχή βοήθειας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Γενάρη, παράλα αυτά υπήρξε καθυστέρηση και η διαδικασία θα ξεκινήσει τον</p>	<p>χρηματοδότηση που δίνεται από το πρόγραμμα MTY (TSI). Η πρώτη χρηματοδότηση, που αφορούσε στη μελέτη, ήταν €180.000.</p>

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
				<p>ερχόμενο Σεπτέμβριο. Μετά τη μελέτη και κατάθεση των προτάσεων για το τι πρέπει να γίνει για το πρόβλημα της αντιμετώπισης της μαθησιακής απαξίωσης και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, το πρόγραμμα είναι στη φάση εντοπισμού αντίστοιχων πολιτικών στην εκπαίδευση. Αναμένεται από την αρμόδια αρχή ο καθορισμός χρονοδιαγράμματος εφαρμογής του. Το ΜΤΥ (ΤΣΙ) συνεχίζει να παρέχει στήριξη σε ότι αφορά τον τρόπο αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος, αλλά και άλλων προγραμμάτων βελτίωσης.</p>	

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
6.	<p>Σύστημα Μαθητείας Το Σύστημα Μαθητείας απευθύνεται σε μαθητές/μαθήτριες ηλικίας 14 έως 18 χρόνων. Ο κύριος στόχος είναι να προσφέρει εναλλακτικούς τρόπους μάθησης σε εφήβους που εγκαταλείπουν το τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα και χρειάζονται να αναπτύξουν συγκεκριμένες δεξιότητες ή επαγγελματικές δεξιότητες, λαμβάνοντας τα κατάλληλα εφόδια ή για περαιτέρω μελέτη σε επιλογές που προσφέρει το εκπαιδευτικό σύστημα ή για απασχόληση στην αγορά εργασίας. Ομάδα στόχου είναι η Προπαρασκευαστική Μαθητεία που προσφέρεται σε νέους (14-16 χρόνων), που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική τους εκπαίδευση (Γυμνάσιο). Ο Κεντρικός Κορμός Μαθητείας προσφέρεται σε μαθητές/ μαθήτριες (16-18 χρόνων) και είναι το πρόγραμμα που παρέχει στους/στις μαθητευόμενους/ες την ευκαιρία να βρίσκονται στην εκπαίδευση και ταυτόχρονα να τοποθετηθούν στη βιομηχανία για την πρακτική τους κατάρτιση.</p>	Μαθητές/Μαθήτριες ηλικίας 14 έως 18 χρόνων	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Κρατικός Προϋπολογισμός
7.	<p>Εσπερινά Σχολεία Τα Εσπερινά Σχολεία αντιμετωπίζουν το φαινόμενο της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, καθώς και την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού. Ταυτόχρονα, δίνουν στους/στις ενήλικες εκπαιδευόμενους/ες ακόμη μια ευκαιρία να αναπτύξουν τις δεξιότητες και τα προσόντα τους, κάτι που αναμένεται να βελτιώσει την ποιότητα ζωής τους. Υπάρχουν πέντε (5) εσπερινές σχολές και πέντε (5) εσπερινές τεχνικές σχολές λειτουργούν σε όλη την Κύπρο.</p>	Μαθητές/Μαθήτριες ηλικίας 15 έως 18 χρόνων	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Κρατικός Προϋπολογισμός
8.	<p>Πολιτική για την ισότητα των φύλων Υπάρχει ολοκληρωμένη πολιτική για την ισότητα των φύλων, η οποία διαμορφώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των Διεθνών Συμβάσεων. Η πολιτική επικεντρώνεται στη διασφάλιση ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση για όλα τα φύλα σε αμερόληπτη βάση σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Έχει αναπτυχθεί</p>	Παιδιά σχολικής ηλικίας	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Κρατικός Προϋπολογισμός

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	Σχέδιο Δράσης που προωθεί την ισότητα των φύλων, με στόχο την υποστήριξη της ένταξης της ισότητας των φύλων σε θέματα που σχετίζονται με τις δομές του εκπαιδευτικού συστήματος και την ενδο-ύπηρεσιακή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.				
9.	Αντιμετώπιση σύνθετων περιπτώσεων παιδιών Οι επαγγελματίες υγείας των σχολείων συμμετέχουν ενεργά σε διεπιστημονικές ομάδες για να συζητήσουν σύνθετες περιπτώσεις παιδιών υπό τη φροντίδα του κράτους πρόνοιας, προκειμένου να προωθήσουν την υγεία και την ευημερία τους. Άλλα μέλη αυτών των ομάδων περιλαμβάνουν εκπροσώπους του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, στελέχη κοινωνικής πρόνοιας, ψυχολόγους και άλλους επαγγελματίες ψυχικής υγείας, αστυνομικούς και εκπαιδευτικούς ψυχολόγους.	Παιδιά από 0 μέχρι 18 χρόνων	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	Κρατικός Προϋπολογισμός
10.	Μαθητές/Μαθήτριες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες: Στα παιδιά με ειδικές ανάγκες ηλικίας 3 έως 12 χρονών είναι δυνατόν να παραχωρηθούν τα ακόλουθα: <ul style="list-style-type: none"> - Ειδική αγωγή και εκπαίδευση - Λογοθεραπεία - Κατ' οίκον Εκπαίδευση - Στήριξη από εκπαιδευτικό τάξης - Δωρεάν μεταφορά από και προς το σχολείο - Τεχνολογικός και άλλος εξοπλισμός - Κτηριακές αναπροσαρμογές - Μεταφορά με αναπηρικό λεωφορείο σε εκδρομές και επισκέψεις - Στήριξη από σχολικό/ή βοηθό συνοδό. Στους/Στις μαθητές/μαθήτριες μέσης εκπαίδευσης με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες παραχωρούνται όλες ή ορισμένες από τις ακόλουθες προσαρμογές: <ul style="list-style-type: none"> - Επιπλέον χρόνος εξέτασης, με βάση τις ανάγκες τους. - Περίοδοι ανάπαυσης ή εμποτευόμενα διαλείμματα εντός ή εκτός της αίθουσας εξέτασης. 	Δημοτική εκπαίδευση: 6912 μαθητές/ μαθήτριες με ειδικές ανάγκες, μεταξύ 3-12 χρόνων, που εκπαιδεύονται σε δημόσια γενικά νηπιαγωγεία και δημοτικά σχολεία Μέση εκπαίδευση Γυμνάσιο: 2781 μαθητές/μαθήτριες λαμβάνουν ειδική αγωγή/289 μαθητές/μαθήτριες λαμβάνουν μόνο ορισμένες προσαρμογές/ μαθησιακή υποστήριξη	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Κρατικός Προϋπολογισμός

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<ul style="list-style-type: none"> - Εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης των εξεταστικών δοκιμών. - Εξαίρεση από την ορθογραφία και τη στίξη των γραπτών εξετάσεων. - Κατά περίπτωση, γίνονται διαφοροποιήσεις στην οπτική απεικόνιση του γραπτού ή του εξεταστικού δοκιμίου. - Εναλλακτικοί τρόποι παρουσίασης των απαντήσεων (π.χ. χρησιμοποιώντας μεταγραφέα). - Υποστήριξη ατομικού μαθήματος και εξαιρέσεις από συγκεκριμένα μαθήματα. - Εκπαίδευση κατ' οίκον σε περίπτωση που ο/η μαθητής/μαθήτρια δεν μπορεί να φοιτήσει στο σχολείο λόγω προβλημάτων υγείας. 	<p>Μέση εκπαίδευση Λύκειο: 1284 μαθητές/μαθήτριες λαμβάνουν ειδική αγωγή/350 μαθητές/ μαθήτριες λαμβάνουν μόνο ορισμένες προσαρμογές/ μαθησιακή υποστήριξη</p> <p>Μέση εκπαίδευση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση: 1391 μαθητές/μαθήτριες συνολικά λαμβάνουν ειδική εκπαίδευση και προσαρμογές/ μαθησιακή υποστήριξη</p>			
11.	<p>Απασχόληση Ειδικών Εκπαιδευτικών και Λογοθεραπευτών/ριών Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας απασχολεί Ειδικούς/ές Εκπαιδευτικούς και Λογοθεραπευτές/Λογοθεραπεύτριες για την παροχή στήριξης σε παιδιά με προβλήματα μάθησης και λόγου. Εκπαιδεύει περαιτέρω τους/τις εκπαιδευτικούς των γενικών τάξεων για το πώς να υποστηρίξουν τα παιδιά που φοιτούν στα γενικά σχολεία.</p>	<p>Παιδιά σχολικής ηλικίας (6893 παιδιά από 3 έως 12 χρόνων που φοιτούν σε ειδικές τάξεις και ειδικές μονάδες προδημοτικής και δημοτικής εκπαίδευσης, τη σχολική χρονιά 2021-2022)</p>	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
12.	<p>Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Οι Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης αποτελούνται από στελέχη του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, κοινωνικούς λειτουργούς του Υφυπουργείου Κοινωνικής Πρόνοιας και ειδικούς του Υπουργείου Υγείας. Όλοι/ες οι προαναφερθέντες/ προαναφερθείσες επαγγελματίες</p>	<p>Μαθητές/Μαθήτριες από 3 έως 21 ετών, και φοιτητές/ φοιτήτριες</p>	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμεν οι Φορείς	Χρονοδιάγραμ α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	συνεργάζονται και λαμβάνουν αποφάσεις για την κάλυψη των αναγκών των μαθητών/ριών με ειδικές ανάγκες.				
13.	<p>Μουσικά Σχολεία Οι μαθητές/μαθήτριες, οι οποίοι/ες έχουν τις απαιτούμενες δεξιότητες που σχετίζονται με τη μουσική και το ταλέντο, εγγράφονται στα Μουσικά Σχολεία, χωρίς κανένα περιορισμό στις προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες τους. Οι ταλαντούχοι/ες μαθητές/μαθήτριες που μπορεί να μην μπορούν να παρακολουθήσουν απογευματινά μαθήματα μουσικής, μέσω μουσικών σχολών, έχουν την ευκαιρία να επωφεληθούν από επαρκείς και υψηλής ποιότητας μουσικές σπουδές. Πολλοί/ές μαθητές/μαθήτριες μπορούν να λάβουν υποτροφία για να φοιτήσουν σε μουσικά σχολεία, ή ακόμη και να δανειστούν ένα μουσικό όργανο της επιλογής τους, εάν δεν μπορούν να αντέξουν οικονομικά. Τέλος, οι μαθητές/μαθήτριες με ειδικές ανάγκες, μπορούν να συμμετέχουν σε απογευματινά ομαδικά μαθήματα στα Μουσικά Σχολεία.</p>	<p>10 Μουσικά Σχολεία λειτουργούν σε όλη την Κύπρο</p> <p>Παιδιά που φοιτούν σε σχολεία μέσης εκπαίδευσης</p>	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
14.	<p>Αθλητικά Σχολεία Σκοπός των Αθλητικών Σχολείων είναι η πολύπλευρη στήριξη των μαθητών/ριών-αθλητών/ριών που διακρίνονται στον αθλητισμό για κατάλληλη προετοιμασία και προαγωγή της άθλησης και του αθλητισμού, την υποστήριξη του στόχου της δημιουργικότητας, της καινοτομίας και της αριστείας στον αθλητισμό. Τα Αθλητικά Σχολεία επιδιώκουν να συμβάλουν στην ενίσχυση της ακαδημαϊκής και της αθλητικής επίδοσης και στην αναβάθμιση του σχολικού αθλητισμού, παρέχοντας μέσω εξειδικευμένων προγραμμάτων την ενίσχυση της ακαδημαϊκής και προπονητικής δραστηριότητας. Η πετυχημένη πορεία των Αθλητικών Γυμνασίων και Λυκείων, με εξαιρετικές διακρίσεις τόσο στον αθλητισμό όσο και στην</p>	<p>10 Αθλητικά Σχολεία λειτουργούν σε όλη την Κύπρο</p> <p>Παιδιά που φοιτούν σε σχολεία μέσης εκπαίδευσης</p>	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί Πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών/ριών-αθλητών/ριών συνεχίστηκε και τη σχολική χρονιά 2021-2022.				
15.	<p>Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης Τα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης λειτουργούν υπό την αιγίδα της Διεύθυνσης Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης. Προσφέρουν μαθήματα σε μαθητές/ μαθήτριες όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, καθώς και σε ενήλικες, τόσο σε αστικές όσο και σε αγροτικές περιοχές. Έτσι, προσφέρουν ίσες ευκαιρίες μάθησης και συμβάλλουν στη διά βίου μάθηση. Τα Κρατικά Ινστιτούτα Επιμόρφωσης επιτελούν κοινωνικό έργο, μέσω της προσφοράς επιδομάτων και υποτροφιών σε μαθητές/μαθήτριες που έχουν ανάγκη ή σε άριστους μαθητές/μαθήτριες. Παράλληλα, απασχολούνται έμπειροι εκπαιδευτικοί, καθώς και νεοδιορισμένοι. Πλήρεις ή μερικές υποτροφίες προσφέρονται στο 10% των μαθητών/ ριών που έχουν ανάγκη. Επιπλέον, εξετάζονται προσεκτικά περιπτώσεις μαθητών/ριών ή ενηλίκων, οι οποίοι/ες ενδέχεται να έχουν επιδόματα ή να καταβάλλουν λιγότερα τέλη. Το τρίτο παιδί της ίδιας οικογένειας δεν πληρώνει τέλη. Δωρεάν δίδακτρα προσφέρονται στους Ελληνοκυπρίους που παρακολουθούν μαθήματα τουρκικών και στους Τουρκοκύπριους, καθώς και σε παιδιά επαναπατρισμένων και μεταναστών που παρακολουθούν μαθήματα ελληνικών.</p>	<p>46 Κρατικά Ινστιτούτα Περαιτέρω Εκπαίδευσης λειτουργούν σε όλη την Κύπρο, στα οποία συμμετέχουν περισσότεροι από 17000 μαθητές/ μαθήτριες κάθε χρόνο</p> <p>Παιδιά σχολικής ηλικίας</p>	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
16.	<p>Παιδιά που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών ή έχουν μειονοτική εθνική καταγωγή</p> <p>Προγραμματική Περίοδος TAME 2014-2020</p> <p>Μέχρι τον Ιούλιο του 2022, έργο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 προσφέρει μαθήματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας για ανηλίκους υπηκόους τρίτων χωρών και παρέχει υπηρεσίες διαμεσολάβησης στα σχολεία. Πιο συγκεκριμένα, προσφέρονται σε ανήλικους υπηκόους τρίτων χωρών υποστηρικτικά μαθήματα</p>	Παιδιά σχολικής ηλικίας	Υπουργείο Εσωτερικών	2014-2020	Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) και Εθνικοί πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>ελληνικών μετά το σχολείο ή κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινής περιόδου. Παράλληλα, στα σχολεία προσφέρονται υπηρεσίες διαμεσολάβησης από άτομα που ομιλούν τη μητρική γλώσσα παιδιών και των οικογενειών τους με καταγωγή από Τρίτη χώρα.</p> <p>Προγραμματική Περίοδος TAME 2021-2027</p> <p>Το προσχέδιο του Εθνικού Προγράμματος για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 του TAME περιλαμβάνει μέχρι στιγμής: Πρόβλεψη για έργο που προωθεί την εκμάθηση ελληνικών από ανηλίκους υπηκόους τρίτων χωρών ή και την παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης σε σχολεία, ως πιθανό συνεχιζόμενο έργο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020. Ωστόσο, διερευνάται με το Υπουργείο Παιδείας ποιες ενέργειες θα περιλαμβάνει το έργο που ενδέχεται να χρηματοδοτηθεί από το TAME, (δεδομένου ότι ενδέχεται να χρηματοδοτηθεί παρόμοιο έργο στο πλαίσιο του ΕΚΤ+). Πρόβλεψη για υλοποίηση μέτρων ένταξης από τοπικές αρχές ή μη κυβερνητικές οργανώσεις στα οποία πολύ πιθανόν να περιλαμβάνεται η φροντίδα παιδιών υπηκόων τρίτων χωρών και η παροχή άλλων υπηρεσιών σε οικογένειες υπηκόους τρίτων χωρών.</p>			2021-2027	
17.	<p>Παροχές μαθητών/ριών με ειδικές ανάγκες Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας διαθέτει πόρους για κτηριακές προσαρμογές για τη διευκόλυνση των μαθητών/ριών με ειδικές ανάγκες (π.χ. τουαλέτες αναπήρων, ανελκυστήρες, ράμπες, σημάσεις, τοποθέτηση κατάλληλου δαπέδου σε αίθουσες που χρησιμοποιούνται από κωφούς και αυτιστικούς μαθητές/ μαθήτριες). Για την κάλυψη των αναγκών των μαθητών/ριών απασχολούνται σχολικοί/ές βοηθοί/συνοδοί, υπεύθυνοι/ες για την ασφάλεια και την αυτομέριμνά τους.</p>	<p>Δημοτική εκπαίδευση: 7433 μαθητές/ μαθήτριες με ειδικές ανάγκες, μεταξύ 3-21 χρόνων, που φοιτούν σε δημόσια νηπιαγωγεία, δημοτικά και ειδικά σχολεία – Μέση εκπαίδευση: – Σύνολο μαθητών/ ριών που ανήκουν στην ειδική αγωγή Μέσης</p>	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμεν οι Φορείς	Χρονοδιάγραμμ α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>Οι περισσότεροι μαθητές/μαθήτριες με ειδικές ανάγκες φοιτούν στη γενική τάξη και λαμβάνουν προσαρμογές για να καλύψουν τις ειδικές εκπαιδευτικές τους ανάγκες. Οι εκπαιδευτικοί διαφοροποιούν τις μεθόδους διδασκαλίας και αξιολόγησης (π.χ. προσαρμοσμένα δοκίμια).</p> <p>Μερικοί/ές από τους/τις μαθητές/μαθήτριες με σοβαρά προβλήματα φοιτούν σε ειδικές μονάδες και λαμβάνουν ατομικό πρόγραμμα εκπαίδευσης. Αυτά τα παιδιά ενσωματώνονται στη γενική τάξη στη βάση του ατομικού προγράμματος εκπαίδευσής τους. Κάθε σχολείο έχει έναν/μία συνδεδετικό λειτουργό, ο/η οποίος/α διευκολύνει τη στενή συνεργασία μεταξύ της σχολικής μονάδας, των οικογενειών, άλλων επαγγελματιών και του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.</p>	<p>Γενικής και Μέσης Τεχνικής Εκπαίδευσης και λαμβάνουν διευκολύνσεις και στηρίξεις: 5845</p> <ul style="list-style-type: none"> - 177 μαθητές/μαθήτριες λαμβάνουν ειδικό εκπαιδευτικό εξοπλισμό - 243 μαθητές/μαθήτριες υποστηρίζονται από σχολικούς βοηθούς/συνοδούς σε όλη την Κύπρο - 331 μαθητές/μαθήτριες φοιτούν σε ειδικές μονάδες - εργοδοτούνται 20 συνδεδετικοί λειτουργοί <p>Οι συγκεκριμένοι αριθμοί διαφοροποιούνται κάθε σχολική χρονιά, ανάλογα με τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι Επαρχιακές Επιτροπές Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, όσον αφορά τα παιδιά με ειδικές ανάγκες.</p>			

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
18.	<p>Μεταρρύθμιση νομοθεσίας Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας έχει συνεργαστεί με τη Γενική Διεύθυνση Υποστήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων για τη μεταρρύθμιση της νομοθεσίας σχετικά με την ενιαία εκπαίδευση. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2021. Προτεραιότητα δίνεται σε μαθητές/μαθήτριες με ειδικές ανάγκες άνω των τριών (3) χρόνων να φοιτήσουν σε γενικά σχολεία προσχολικής ηλικίας. Στη Σχολή Κωφών εφαρμόζεται πρόγραμμα πρώιμης παρέμβασης για παιδιά μηδέν (0) έως τριών (3) χρόνων.</p>	278 μαθητές/ μαθήτριες με ειδικές ανάγκες, μεταξύ τριών (3) έως τεσσάρων (4) χρόνων και επτά (7) μηνών που φοιτούν σε σχολεία προσχολικής ηλικίας και τριάντα (30) μαθητές/ μαθήτριες μεταξύ μηδέν (0) έως τριών (3) χρόνων που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα πρώιμης παρέμβασης	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
19.	<p>Αντιρατσιστική πολιτική μέσω του «Κώδικα Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού και Οδηγού Διαχείρισης και Αναφοράς Ρατσιστικών Περιστατικών» στα σχολεία Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας προωθεί μια αντιρατσιστική πολιτική, μέσω του «Κώδικα Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού και Οδηγού Διαχείρισης και Αναφοράς Ρατσιστικών Περιστατικών» στα σχολεία. Ο Κώδικας παρέχει στα σχολεία ένα λεπτομερές σχέδιο για τον τρόπο αντιμετώπισης και πρόληψης ρατσιστικών περιστατικών, περιλαμβάνει ορισμούς βασικών εννοιών, περιγράφει τις ευθύνες και δεσμεύσεις που αναμένονται από κάθε μέλος της σχολικής κοινότητας και παρέχει τα βήματα για την αντιμετώπιση ρατσιστικών περιστατικών. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο υποστηρίζει την εφαρμογή της αντιρατσιστικής πολιτικής με τη δημιουργία δικτύου σχολείων και την παροχή ενημερωτικών, επιμορφωτικών και αναστοχαστικών συναντήσεων.</p>	Παιδιά σχολικής ηλικίας	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
20.	<p>Έργο «Ανθεκτικά Νηπιαγωγεία» Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο συμμετέχει στο έργο «Ανθεκτικά Νηπιαγωγεία», που εστιάζει στην οικοδόμηση των ικανοτήτων των νηπιαγωγών</p>	Παιδιά προσχολικής ηλικίας	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί Πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	προκειμένου να καλλιεργηθεί η ψυχική ανθεκτικότητα στα παιδιά και συνεπώς να διασφαλιστεί η συνολική τους ευημερία. Το έργο, συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τη συμμετοχή έξι (6) φορέων στην Ευρώπη, στοχεύει στην ανάπτυξη ποιοτικών μέσων για θετική κουλτούρα στα νηπιαγωγεία, με βάση τις πρακτικές της θετικής ψυχολογίας και τα επιστημονικά ευρήματα.				
21.	Παροχή ειδικού εξοπλισμού Παρέχεται ειδικός εξοπλισμός (π.χ. ειδικές καρτέλες, tablet, διαδραστικοί πίνακες, λογισμικά πρόσβασης και επικοινωνίας). Παρέχονται βιβλία Braille για παιδιά με προβλήματα όρασης. Για τους/τις μαθητές/μαθήτριες που έχουν οικονομική ανάγκη, η Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση παρέχει στολές, που απαιτούνται από τον κλάδο σπουδών τους.	Από το 2018, 177 μαθητές/μαθήτριες της μέσης εκπαίδευσης έλαβαν ειδικό εξοπλισμό για την κάλυψη των ειδικών εκπαιδευτικών τους αναγκών Ο αριθμός αυτός αφορά στα παιδιά Μέσης Εκπαίδευσης που έχουν εντοπιστεί, αξιολογηθεί και εγκριθεί από τις Επαρχιακές Επιτροπές, για παροχή τεχνολογικού εξοπλισμού. Το ΥΠΑΝ διαθέτει κονδύλι για την κάλυψη οποιωνδήποτε επιπρόσθετων αναγκών που θα προκύψουν μελλοντικά.	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
22.	Επίδομα εκπαιδευτικού υλικού Στα Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία παρέχεται επίδομα εκπαιδευτικού υλικού και βιβλίων (€30 για κάθε παιδί).	Όλα τα παιδιά που φοιτούν στα Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
23.	Παροχή συνδεσιμότητας υψηλής ταχύτητας Παρέχεται συνδεσιμότητα υψηλής ταχύτητας σε όλα τα δημοτικά σχολεία και υπάρχουν ψηφιακές υπηρεσίες μέσω της παροχής δωρεάν λογαριασμών Microsoft 365	Μαθητές/Μαθήτριες δημοτικής εκπαίδευσης	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	σε όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες και τους/τις εκπαιδευτικούς.				
24.	<p>Παροχή tablets Παροχή tablets σε οικογένειες μαθητών/ριών που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να αγοράσουν ψηφιακή συσκευή για σκοπούς εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Τα tablets δανείστηκαν σε μαθητές/μαθήτριες που στη συνέχεια τα επέστρεψαν στα σχολεία τους.</p> <p>Τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των συμμετεχόντων/δικαιούχων ήταν τα ακόλουθα: (1) Αριθμός ηλεκτρονικών υπολογιστών ή tablet σε ένα νοικοκυριό σε σύγκριση με τον αριθμό των παιδιών που φοιτούν σε δημόσια σχολεία. Εάν ο αριθμός των παιδιών που φοιτούσαν σε δημόσια σχολεία ήταν μεγαλύτερος από τον αριθμό των συσκευών που κατείχαν, τότε αυτές οι πληροφορίες συνδέονταν με το δεύτερο κριτήριο και (2) Συνολικό οικογενειακό εισόδημα (800 ευρώ το μήνα ή λιγότερο), το οποίο καταδεικνύει ότι μια οικογένεια δεν είχε την οικονομική δυνατότητα να αγοράσει ένα tablet ή έναν υπολογιστή για τα παιδιά τους. Βρέθηκαν αρκετές περιπτώσεις όπου οι οικογένειες δεν έκριναν απαραίτητο να αγοράσουν tablet για παιδί 8 ή 9 ετών. Έτσι, αποφασίστηκε να παρέχονται tablet μόνο σε οικογένειες που δεν είχαν την οικονομική δυνατότητα να αγοράσουν ένα για τα παιδιά τους.</p>	Μη προνομιούχες οικογένειες μαθητών/ριών δημοτικού σχολείου (περίπου 3500 συσκευές)	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
25.	<p>Επιδότηση €400 για αγορά ηλεκτρονικού υπολογιστή Κάθε χρόνο, σε μαθητές/μαθήτριες ηλικίας 14-15 χρονών (Β΄ Γυμνασίου) που προέρχονται από οικογένειες με χαμηλό οικονομικό εισόδημα παρέχεται επιδότηση €400 για την αγορά του δικού τους φορητού υπολογιστή.</p>	Μαθητές/Μαθήτριες Β΄ τάξης Γυμνασίου	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι Η δράση είναι ετήσια

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
26.	Εξοπλισμός tablets Όλα τα σχολεία της μέσης εκπαίδευσης είναι εξοπλισμένα με επαρκή αριθμό ταμπλέτων. Οι μαθητές/μαθήτριες μπορούν να δανειστούν και να χρησιμοποιήσουν αυτές τις ταμπλέτες, κατόπιν αιτήματος, κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς για να ολοκληρώσουν τις εργασίες τους.	109 σχολεία μέσης εκπαίδευσης με περίπου 40000 μαθητές/μαθήτριες (~23000 μαθητές/μαθήτριες Γυμνασίων και ~17000 Λυκείων και Τεχνικών Σχολών)	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
27.	Παροχής εξοπλισμού σε ευάλωτους μαθητές/μαθήτριες Η πανδημία COVID-19 είχε αρνητικό αντίκτυπο στα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα των μαθητών/ριών. Το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας αντιμετώπισε αυτό το ζήτημα, παρέχοντας ουσιαστική κατάρτιση εκπαιδευτικών και υποστήριξη των μαθητών/ριών. Παρείχε σε ευάλωτους/ες μαθητές/μαθήτριες (π.χ. αυτούς/ές από λιγότερο ευνοημένο κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο) τον απαραίτητο εξοπλισμό (π.χ. φορητούς υπολογιστές, υπολογιστές ή tablets) και εξασφάλισε την πρόσβασή τους στο διαδίκτυο. Επιπλέον, ανέπτυξε εκπαιδευτικό υλικό και παρείχε πρόσβαση στις εκπαιδευτικές τεχνολογίες σε όλους/ες τους/τις εκπαιδευτικούς, τους/τις μαθητές/μαθήτριες και τους γονείς τους. Οι σχολικοί σύμβουλοι ήταν σε συνεχή επικοινωνία με όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες, ειδικά όταν οι μαθητές/μαθήτριες παρακολουθούσαν διαδικτυακά μαθήματα.	Περίπου 8000 εκπαιδευτικοί μέσης εκπαίδευσης	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
28.	Παροχή ολοκληρωμένης εργαλειοθήκης Για τη βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των παιδιών και των εκπαιδευτικών, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο παρέχει σε όλα τα σχολεία μια ολοκληρωμένη εργαλειοθήκη και στήριξη βοηθώντας τα να διαμορφώσουν συγκεκριμένες ενέργειες για την ενίσχυση της ψηφιακής τους ικανότητας. Προσφέρει, επίσης, πολλά εκπαιδευτικά προγράμματα και εργαστήρια τόσο για εκπαιδευτικούς όσο και για	Όλα τα σχολεία της Κύπρου, όλοι οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές/μαθήτριες	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι και χρηματοδότηση της ΕΕ (Erasmus+ KA3)

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	μαθητές/μαθήτριες σε διάφορες μορφές, είτε κατά τη διάρκεια του σχολικού χρόνου είτε κατά τον ελεύθερο τους χρόνο.				
29.	<p>Ειδική εκπαίδευση και παροχή δωρεάν μεταφοράς από και προς το σχολείο</p> <p>Όταν παρέχεται ειδική εκπαίδευση, είτε σε γενική τάξη ή σε ειδική μονάδα, η Επαρχιακή Επιτροπή καθορίζει το δημόσιο σχολείο στο οποίο θα εγγραφεί το παιδί. Εάν υπάρχουν συγκεκριμένοι λόγοι για τους οποίους ένα παιδί δεν μπορεί να φοιτήσει σε σχολείο της περιοχής στην οποία ζει, και η οικογένεια δεν μπορεί να μεταφέρει μόνη της το παιδί και να λάβει επίδομα, τότε το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας θα διευθετήσει και θα καλύψει τα έξοδα για τη μεταφορά του παιδιού από και προς το σχολείο.</p>	<p>Δημοτική εκπαίδευση:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Περίπου 600 μαθητές/μαθήτριες μεταφέρονται σε δημόσια σχολεία - Περίπου 200 οικογένειες λαμβάνουν επίδομα μεταφοράς για τη μεταφορά των παιδιών τους στο σχολείο <p>Μέση εκπαίδευση:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 107 μαθητές/μαθήτριες μεταφέρονται στα δημόσια σχολεία με ταξί - 59 μαθητές/μαθήτριες μεταφέρονται από τα σχολεία στους χώρους εργασίας τους - Γονείς/κηδεμόνες 5 μαθητών/ριών λαμβάνουν επίδομα μεταφοράς για τη μεταφορά τους στο σχολείο 	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
30.	<p>Οι μαθητές/μαθήτριες με ειδικές ανάγκες είναι μέρος της γενικής τάξης τους και συμμετέχουν σε όλες τις σχολικές δραστηριότητες</p> <p>Οι μαθητές/μαθήτριες με ειδικές ανάγκες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της γενικής τάξης και, ως εκ τούτου, συμμετέχουν σε όλες τις σχολικές</p>	Παιδιά σχολικής ηλικίας με ειδικές ανάγκες (6893 παιδιά που φοιτούν στις γενικές τάξεις και στις ειδικές μονάδες των δημόσιων νηπιαγωγείων	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι

A/A	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	δραστηριότητες και γιορτές χωρίς κανέναν αποκλεισμό, χρησιμοποιώντας την απαραίτητη στήριξη που παρέχεται (π.χ. σχολικοί/ές βοηθοί/συνοδοί).	και των ειδικών σχολείων)			
31	Παραπομπή στην Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Σε περίπτωση που ένας/μία μαθητής/μαθήτρια χρειάζεται επιπλέον στήριξη ή/και καθοδήγηση, παραπέμπεται στην Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευση. Ο/Η μαθητής/μαθήτρια αξιολογείται από εκπαιδευτικό/ή ψυχολόγο ή/και άλλους ειδικούς, εάν χρειάζεται.	Αφορά παιδιά Γυμνασίων και Τεχνικών Σχολών	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι

12.4. Υγιεινή Διατροφή

A/A	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
1.	Έργο «Σίτιση μαθητών/ριών που έχουν ανάγκη» Το έργο «Σίτιση μαθητών/ριών που έχουν ανάγκη» στοχεύει να προσφέρει δωρεάν πρωινό σε παιδιά που έχουν ανάγκη που φοιτούν σε δημόσια σχολεία (σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης), ενώ προσφέρει επίσης δωρεάν γεύματα σε μαθητές/μαθήτριες νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων που επιλέγουν να φοιτήσουν στα Ενιαία και Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία. Σκοπός αυτού του έργου είναι η αντιμετώπιση της υλικής στέρησης μέσω της παροχής δωρεάν γευμάτων και η εξασφάλιση επαρκών προτύπων διατροφής για τους/τις μαθητές/μαθήτριες που έχουν ανάγκη. Στους/Στις δικαιούχους μαθητές/μαθήτριες προσφέρεται καθημερινά δωρεάν πρωινό από το σχολικό κυλικείο. Τα προσφερόμενα είδη πρωινού επιλέγονται από την εγκεκριμένο κατάλογο ειδών πρωινού για τα σχολικά κυλικεία σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Τα μέτρα 12.4.1, 12.4.2 και 12.4.6 απευθύνονται σε παιδιά χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης ή στις οικογένειές τους που δικαιούνται το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα.	Ο αριθμός των μαθητών/ριών που λαμβάνουν πρωινό, ανά ομάδα στόχο είναι: - Περίπου 1107 από 164 νηπιαγωγεία - Περίπου 6230 από 307 δημοτικά σχολεία - Περίπου 3600 από 67 γυμνάσια - Περίπου 1780 από 37 λύκεια	ΥΠΑΝ	2021-2027	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, εθνικοί πόροι, τοπικοί χορηγοί

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
		- Περίπου 1094 από 11 τεχνικές σχολές			
2.	<p>Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία Στα Προαιρετικά Ολοήμερα Σχολεία παρέχεται επίδομα γεύματος σε παιδιά χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης ή στις οικογένειές τους που δικαιούνται το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα. Το εβδομαδιαίο πρόγραμμα γευμάτων καταρτίζεται από διατροφολόγους και υπεύθυνοι για την παροχή του γεύματος είναι οι Σύνδεσμοι Γονέων.</p> <p>Τα μέτρα 12.4.1, 12.4.2 και 12.4.6 απευθύνονται σε παιδιά χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης ή στις οικογένειές τους που δικαιούνται το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα.</p>	Δικαιούχοι του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος και παιδιά χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
3.	<p>Κεντρική Επιτροπή Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων Υπάρχει η Κεντρική Επιτροπή Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων, η οποία περιλαμβάνει εκπροσώπους διάφορων φορέων, μεταξύ των οποίων εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας, εκπρόσωπος του Γενικού Εργαστηρίου του Κράτους και εκπρόσωπος του Συνδέσμου Διαιτολόγων. Ένα από τα κύρια καθήκοντα που ανατίθενται της επιτροπής είναι να διασφαλίζει ότι τα πρότυπα διατροφής στα ιδρύματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας και εκπαίδευσης αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες διατροφικές ανάγκες, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για την ορθή διατροφή των παιδιών σχολικής ηλικίας.</p> <p>Τα μέτρα 12.4.3, 12.4.5, 12.4.7 και 12.4.8 στοχεύουν στη δημιουργία περιβάλλοντος, έτσι ώστε η υγιεινή διατροφή να είναι η πιο εύκολη, πιο προσιτή και ελκυστική λύση για όλους τους μαθητές. Στα προγράμματα αυτά δεν γίνεται διαχωρισμός των παιδιών για να αποφευχθεί ο στιγματισμός. Οι προμήθειες είναι μικρές (π.χ. ένα φρούτο για κάθε παιδί) και οποιοσδήποτε διαχωρισμός θα ήταν δύσκολος στο σχολικό περιβάλλον. Επιπλέον, η προώθηση της υγιεινής διατροφής αφορά ολόκληρο τον μαθητικό πληθυσμό.</p>	Παιδιά σχολικής ηλικίας	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Συγχρηματοδότηση και Εθνικοί πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
4.	<p>Πρόγραμμα για την παραχώρηση δωρεάν φρούτων, λαχανικών και γάλακτος σε μαθητές/μαθήτριες δημόσιων / ιδιωτικών δημοτικών σχολείων και δημόσιων/κοινοτικών νηπιαγωγείων</p> <p>Παρέχεται στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) η δυνατότητα εφαρμογής χρηματοδοτούμενου από την ΕΕ σχολικού Προγράμματος για την παροχή φρούτων, λαχανικών, μπανανών και γάλακτος σε παιδιά που φοιτούν σε αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα (Πρόγραμμα για τα σχολεία).</p> <p>Οι κύριοι στόχοι του Προγράμματος είναι οι εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Να επιτευχθεί σταθερή αύξηση του μεριδίου των φρούτων και λαχανικών και του γάλακτος στο διαιτολόγιο των παιδιών, στο στάδιο κατά το οποίο διαμορφώνονται οι διατροφικές τους συνήθειες. - Η σωστή και ισορροπημένη διατροφή, με σκοπό να βελτιωθεί σταδιακά η υγεία των πολιτών. - Να αυξηθούν οι γνώσεις των παιδιών σε θέματα που αφορούν στη γεωργική παραγωγή και στις καλές διατροφικές συνήθειες. - Να επιτευχθούν οι στόχοι της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων της αύξησης των εισοδημάτων του γεωργικού τομέα, της σταθεροποίησης των γεωργικών αγορών και της διάθεσης τόσο υφιστάμενων όσο και μελλοντικών προμηθειών γεωργικών προϊόντων. <p>Αρμόδια Εθνική Αρχή (ΑΕΑ) για την ετοιμασία, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του Προγράμματος είναι το Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. Η ΑΕΑ είναι επίσης υπεύθυνη για τις κοινοποιήσεις που σχετίζονται με το Πρόγραμμα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.</p> <p>Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή του Προγράμματος είναι ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ). Επίσης, ο ΚΟΑΠ είναι αρμόδιος για τη χορήγηση των ενισχύσεων στους δικαιούχους, καθώς και για τον έλεγχο και την επιβολή ποινών/κυρώσεων όπου επιβάλλεται.</p> <p>Κάθε έτος, η κατανομή των διαθέσιμων χρηματικών πόρων πραγματοποιείται από το Τμήμα Γεωργίας, με βάση τον αριθμό μαθητών/ριών των δημόσιων / ιδιωτικών δημοτικών σχολείων και των</p>	Μαθητές/Μαθήτριες προσχολικής και δημοτικής εκπαίδευσης	<p>Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος</p> <p>ΥΠΑΝ</p> <p>ΚΟΑΠ</p> <p>Υπουργείο Υγείας</p>	Υλοποιείται	<p>Ο ετήσιος προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται στις €870.000, εκ των οποίων οι €790.221 είναι χρηματοδοτούμενες 100% από την ΕΕ και οι €79.779 αποτελούν το προβλεπόμενο κόστος μέρους των συνοδευτικών εκπαιδευτικών μέτρων του Προγράμματος, μέρους των μέτρων και δραστηριοτήτων ενημέρωσης και δημοσιότητας και του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), και χρηματοδοτούνται από την Κυπριακή Δημοκρατία.</p>

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	δημόσιων/κοινοτικών νηπιαγωγείων που εκδηλώνουν ενδιαφέρον συμμετοχής στο Πρόγραμμα για τα σχολεία. Η Σχολιατρική Υπηρεσία Υπουργείου Υγείας και ο Τομέας Διατροφής του Υπουργείου Υγείας προσφέρουν υποστηρικτικά εκπαιδευτικά προγράμματα που αφορούν την κατανάλωση, φρούτων, λαχανικών και γάλακτος.				
5.	<p>Υποστήριξη της πρόσβασης σε υγιεινά γεύματα και εκτός των σχολικών ημερών Υποστήριξη της πρόσβασης σε υγιεινά γεύματα και εκτός των σχολικών ημερών, μεταξύ άλλων μέσω σε είδος ή οικονομικής υποστήριξης, ιδίως σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως το κλείσιμο σχολείων. Κατά τη διάρκεια των διακοπών (π.χ. Χριστούγεννα, Πάσχα), κάθε σχολείο παρέχει στους οικονομικά μειονεκτούντες/σες μαθητές/μαθήτριες κουπόνια για την αγορά βασικών αγαθών και χρήματα για την κάλυψη των αναγκών τους. Τις περιόδους που τα σχολεία ήταν κλειστά λόγω της πανδημίας COVID-19, και τα σχολικά κυλικεία δεν λειτουργούσαν, δόθηκε στους/στις μαθητές/μαθήτριες ένα ποσό για να καλύψουν το κόστος του πρωϊνού τους.</p> <p>Τα μέτρα 12.4.3, 12.4.5, 12.4.7 και 12.4.8 στοχεύουν στη δημιουργία περιβάλλοντος, έτσι ώστε η υγιεινή διατροφή να είναι η πιο εύκολη, πιο προσιτή και ελκυστική λύση για όλους τους μαθητές. Στα προγράμματα αυτά δεν γίνεται διαχωρισμός των παιδιών για να αποφευχθεί ο στιγματισμός. Οι προμήθειες είναι μικρές (π.χ. ένα φρούτο για κάθε παιδί) και οποιοσδήποτε διαχωρισμός θα ήταν δύσκολος στο σχολικό περιβάλλον. Επιπλέον, η προώθηση της υγιεινής διατροφής αφορά ολόκληρο τον μαθητικό πληθυσμό.</p>	Παιδιά σχολικής ηλικίας	ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
6.	<p>Περιορισμός διαφήμισης Γίνεται περιορισμός της διαφήμισης και περιορισμός της διαθεσιμότητας τροφών με υψηλή περιεκτικότητα σε λιπαρά, αλάτι και ζάχαρη στα ιδρύματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας και εκπαίδευσης. Απαγορεύεται κάθε είδους διαφήμιση στα δημόσια σχολεία. Υπάρχει εγκεκριμένος κατάλογος από την Κεντρική Επιτροπή Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων με τα προϊόντα που είναι διαθέσιμα στα σχολικά κυλικεία. Τα τρόφιμα με υψηλή περιεκτικότητα σε λιπαρά, αλάτι και ζάχαρη δεν περιλαμβάνονται στους τιμοκαταλόγους των ειδών. Ωστόσο, δεν υπάρχουν περιορισμοί στο τι φέρνουν τα παιδιά από το σπίτι για να φάνε στα διαλείμματα.</p>	Παιδιά σχολικής ηλικίας	ΥΠΑΝ Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>Ο Τομέας Διατροφής θεωρεί ότι ο περιορισμός διαφήμισης τροφίμων με υψηλή περιεκτικότητα σε λιπαρά ζάχαρη και αλάτι είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Best Remap εφαρμόζει διάφορες δράσεις για τον περιορισμό της διαφήμισης προς τα παιδιά.</p> <p>Τα μέτρα 12.4.1, 12.4.2 και 12.4.6 απευθύνονται σε παιδιά χαμηλής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης ή στις οικογένειές τους που δικαιούνται το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα.</p>				
7.	<p>Εθνικά προγράμματα ελέγχου με θέμα: τρόφιμα που προορίζονται για βρέφη και μικρά παιδιά Το Γενικό Χημείο του Κράτους, σε συνεργασία με τις Αρμόδιες Αρχές, αναπτύσσει και εφαρμόζει προληπτικά και στοχευμένα επίσημα εθνικά προγράμματα ελέγχου με θέμα: τρόφιμα που προορίζονται για βρέφη και μικρά παιδιά, καθώς και τα τρόφιμα που παρέχονται στα σχολικά κυλικεία, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την περιεκτικότητα σε λιπαρά, αλάτι και ζάχαρη.</p> <p>Τα μέτρα 12.4.3, 12.4.5, 12.4.7 και 12.4.8 στοχεύουν στη δημιουργία περιβάλλοντος, έτσι ώστε η υγιεινή διατροφή να είναι η πιο εύκολη, πιο προσιτή και ελκυστική λύση για όλους τους μαθητές. Στα προγράμματα αυτά δεν γίνεται διαχωρισμός των παιδιών για να αποφευχθεί ο στιγματισμός. Οι προμήθειες είναι μικρές (π.χ. ένα φρούτο για κάθε παιδί) και οποιοσδήποτε διαχωρισμός θα ήταν δύσκολος στο σχολικό περιβάλλον. Επιπλέον, η προώθηση της υγιεινής διατροφής αφορά ολόκληρο τον μαθητικό πληθυσμό.</p>	Σύνολο των παιδιών	ΥΠΑΝ Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	Εθνικοί Πόροι (Κρατικός Προϋπολογισμός) Η δράση αυτή αποτελεί μέρος του ευρύτερου προγραμματισμού του ΓΧΚ, που σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές στοχεύει στα παιδιά γενικά (χωρίς να είναι στοχευμένο σε κατηγορίες παιδιών σε ανάγκη). Στο παρόν στάδιο δεν μπορεί να υπολογιστεί το σχετικό κόστος.
8.	<p>Προγράμματα για την προώθηση της υγιεινής διατροφής Ο Τομέας Διατροφής του Υπουργείου Υγείας σε συνεργασία με άλλους φορείς (Σχολίατροι και Λειτουργοί Επισκεπτών/ τριών Υγείας) εφαρμόζει προγράμματα αγωγής υγείας στο σχολείο, τα οποία μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της υγιεινής διατροφής. Πραγματοποιείται στην Γ΄ τάξη Δημοτικού το πρόγραμμα Αγωγής Υγείας «Διατροφή και Υγεία».</p> <p>Βασικός σκοπός του προγράμματος είναι η υιοθέτηση υγιεινών διατροφικών συνηθειών, καθώς και η ανάδειξη της αξίας της καθημερινής σωματικής δραστηριότητας (άσκηση) στην παιδική ηλικία, με απώτερο σκοπό την</p>	Μαθητές Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης	ΥΠΑΝ Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι Το Πρόγραμμα αποτελεί μέρος των δράσεων της Σχολιατρικής Υπηρεσίας.

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>μείωση των παθολογικών καταστάσεων στην ενήλικη ζωή αλλά και την εξάλειψη ή μείωση της παιδικής παχυσαρκίας.</p> <p>Επιμέρους στόχοι/Διδακτικοί στόχοι για τη διεκπεραίωση του σκοπού και ως αποτέλεσμα της επιτυχούς παρακολούθησης και προγράμματος Διατροφή και Υγεία, οι μαθητές/τριες αναμένεται να:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αντιληφθούν βασικές έννοιες: υγιεινή διατροφή, ισορροπημένη διατροφή, φυσική σωματική δραστηριότητα. 2. Μάθουν τις ομάδες τροφών- χρώματα που τις αντιπροσωπεύουν, καθώς και την σημασία της ημερήσιας πρόσληψης ποσοτήτων των τροφών από κάθε ομάδα (διατροφικές ανάγκες). 3. Αναγνωρίζουν πιθανά προβλήματα υγείας- επιπτώσεις στην υγεία από την μη υιοθέτηση υγιεινών διατροφικών συνηθειών. 4. Βελτιώσουν το αίσθημα της αυτοαποτελεσματικότητας και να υιοθετήσουν υγιεινές διατροφικές συνήθειες. 5. Είναι σε θέση να σχεδιάσουν ένα πρόγραμμα ισορροπημένης διατροφής για τους ίδιους, την οικογένειά τους και τους φίλους τους. 6. Συμμετέχουν σε φυσικές δραστηριότητες (παιχνίδι, αθλητισμός κ.α). <p>Ανάπτυξη Δεξιοτήτων:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Δεξιότητα σκέψης και κατηγοριοποίησης 2. Δεξιότητα σκέψης και ανάλυσης πληροφοριών πάνω σε αφίσα 3. Κατανόηση συμβολών 4. Αντίληψη πολύπλοκων πραγμάτων σαν ένα ενιαίο και να μπορεί να απλοποιεί κομμάτι-κομμάτι <p>Σε συνεργασία τις διευθύνσεις των σχολείων και τους Συνδέσμους οργανωμένων γονέων, οργανώνεται η χορήγηση υγιεινού προγεύματος σε Δημοτικά σχολεία αφού προηγηθεί η διενέργεια αγωγής υγείας στα παιδιά.</p>				

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>Επίσης, οι λειτουργοί της Σχολιατρικής Υπηρεσίας προσφέρουν ατομική συμβουλευτική στους/στις μαθητές/μαθήτριες σχετικά με την υγιεινή διατροφή και στοχευμένα σε παιδιά με προβλήματα σωματικού βάρους ή παθήσεις όπως ο σακχαρώδης διαβήτης.</p> <p>Όταν κρίνεται αναγκαίο, οι μαθητές/μαθήτριες με την εφαρμογή του ΓεΣΥ παραπέμπονται στους προσωπικούς γιατρούς για περαιτέρω διερεύνηση και παραπομπή σε ειδικούς.</p> <p>Όσον αφορά στο πρόγραμμα αγωγής υγείας που εφαρμόζει Σχολιατρική Υπηρεσία, ειδική επιτροπή του Υπουργείου Υγείας με συμμετοχή του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας εξετάζει και εγκρίνει τα προγράμματα αγωγής υγείας.</p> <p>Η Σχολιατρική Υπηρεσία Υπουργείου Υγείας και ο Τομέας Διατροφής του Υπουργείου Υγείας σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας εφαρμόζουν ένα μεγάλο αριθμό εκπαιδευτικών και διαδραστικών προγραμμάτων προς μαθητές Δημοτικών σχολείων. Τα προγράμματα αυτά είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Προσφορά υγιεινού προγεύματος — Διαλέξεις και ενημερώσεις για θέματα υγιεινής διατροφής — Μεσογειακή διατροφή διαλέξεις παρεμβάσεις με παιχνίδια — Προσφορά μεσογειακού γεύματος — Εβδομάδα διατροφής αφιερωμένη σε διάφορα θέματα ανά χρονολογία — Διαδικτυακό και δια ζώσης πρόγραμμα «Γίνε και εσύ πρεσβευτής υγείας» — Εκπαιδευτικά προγράμματα σε φρούτα λαχανικά και άλλα επίκαιρα θέματα <p>Τα μέτρα 12.4.3, 12.4.5, 12.4.7 και 12.4.8 στοχεύουν στη δημιουργία περιβάλλοντος, έτσι ώστε η υγιεινή διατροφή να είναι η πιο εύκολη, πιο προσιτή και ελκυστική λύση για όλους τους μαθητές. Στα προγράμματα αυτά δεν γίνεται διαχωρισμός των παιδιών για να αποφευχθεί ο στιγματισμός. Οι προμήθειες είναι μικρές (π.χ. ένα φρούτο για κάθε παιδί) και οποιοσδήποτε διαχωρισμός θα ήταν δύσκολος στο σχολικό περιβάλλον. Επιπλέον, η</p>				

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	προώθηση της υγιεινής διατροφής αφορά ολόκληρο τον μαθητικό πληθυσμό.				
9.	<p>Αναλυτικά προγράμματα σπουδών / Μαθήματα που παρέχουν στους/στις μαθητές/μαθήτριες εκτεταμένες γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την υγιεινή διατροφή και σχετικά θέματα</p> <p>Στα αναλυτικά προγράμματα υπάρχουν συγκεκριμένα μαθήματα (όπως η Οικιακή Οικονομία, η Αγωγή Υγείας κ.λπ.) που παρέχουν στους/στις μαθητές/μαθήτριες εκτεταμένες γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την υγιεινή διατροφή και σχετικά θέματα. Ο κεντρικός στόχος είναι να μπορέσουν οι μαθητές/μαθήτριες και τα σχολεία να ενεργούν ως παράγοντες υγείας, αντιμετωπίζοντας την κοινωνική κλίση σε ανθυγιεινούς τρόπους ζωής. Περιλαμβάνει διάφορους θεματικούς τομείς που σχετίζονται με την υγεία, όπως η διατροφή, η φυσική δραστηριότητα, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η εκπαίδευση των καταναλωτών, η κατάχρηση ουσιών, η αυτοεκτίμηση, η σεξουαλική διαπαιδewγή, οι κοινωνικές δεξιότητες και ούτω καθεξής. Το αναλυτικό πρόγραμμα Αγωγής Υγείας λειτουργεί ως οδηγός σχολικών παρεμβάσεων, μέσα από ένα μεθοδολογικό πλαίσιο, το οποίο ενθαρρύνει εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές/μαθήτριες να συνεργαστούν και να προωθήσουν κοινωνικά μέτρα που διευκολύνουν τις υγιεινές επιλογές. Οι εκπαιδευτικοί καλούνται να διδάσκουν την Αγωγή Υγείας ως ξεχωριστό μάθημα στη δημοτική εκπαίδευση (τάξεις Α΄ έως Στ΄). Θέματα για τη διατροφική εκπαίδευση περιλαμβάνονται συγκεκριμένα στη θεματική ενότητα «Τρόφιμα και Υγεία». Διάφορα θέματα τροφίμων συνδέονται, επίσης, με άλλα θέματα, όπως η εκπαίδευση των καταναλωτών, η διαφορετικότητα, οι κοινωνικές δεξιότητες, η ασφάλεια, η συναισθηματική υγεία κ.λπ.</p> <p>Για το πρόγραμμα Αγωγής Υγείας από τη Σχολιατρική εφαρμόζεται η διαθεματική προσέγγιση σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και ενίσχυση της θεματολογίας του Αναλυτικού Προγράμματος.</p> <p>Η Αγωγή Υγείας για τη διατροφή αφορά σε εφαρμογή μέσω βιωματικών εργαστηρίων, χωρίς βαθμολόγηση του μαθήματος.</p>	Νηπιαγωγεία Δημοτικά σχολεία Γυμνάσια, Λύκεια και Τεχνικές Σχολές	ΥΠΙΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>Η Σχολιατρική Υπηρεσία βρίσκεται σε φάση ετοιμασίας αναθεωρημένων προγραμμάτων Αγωγής Υγείας για τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση καθόλη τη διάρκεια της φοίτησης των παιδιών στο σχολείο, με εφαρμογή διαθεματικής προσέγγισης αλλά και εισαγωγή θεματολογίας αναλόγως ηλικίας και ωριμότητας των παιδιών και σίγουρα σε συνεργασία με το αρμόδιο Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΑΝ).</p> <p>Ο ρόλος της Σχολιατρικής Υπηρεσίας είναι ενισχυτικός/ συμπληρωματικός του ΥΠΑΝ και της θεματολογίας που περιλαμβάνεται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα του ΥΠΑΝ. Τα προγράμματα Αγωγής Υγείας της Σχολιατρικής, στοχεύουν στην ενδυνάμωση των παιδιών και την ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους και των δυνατοτήτων επικοινωνίας τους, ώστε να μπορούν να αναπτύξουν δεξιότητες διαπραγμάτευσης, να λένε ΟΧΙ και να μπορούν να προστατεύουν τον εαυτό τους.</p>				
10.	<p>Προετοιμασία επικοινωνιακού υλικού που απευθύνεται και σε γονείς/ παιδιά/ νέους</p> <p>Το Γενικό Χημείο του Κράτους, προετοιμάζει επικοινωνιακό υλικό που απευθύνεται σε γονείς/ παιδιά/ νέους (π.χ. λίπη και έλαια στη διατροφή μας, Ωμέγα λιπαρά οξέα στα πιάτα μας, το αλάτι στο φαγητό μας, Σάκχαρα στο πιάτο μας).</p> <p>Ο τομέας διατροφής έχει ετοιμάσει μεγάλο αριθμό ενημερωτικών φυλλαδίων προς γονείς και παιδιά. Ιδιαίτερη αναφορά στα πιο κάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Εθνικές οδηγίες διατροφής για παιδιά 6-11 χρονών — Εθνικές οδηγίες διατροφής για εφήβους — Εθνικές οδηγίες διατροφής για γονείς <p>Το ολοκληρωμένο πρόγραμμα αγωγής υγείας (μέτρο 12.4.10) δεν περιορίζεται μόνο στη μετάδοση γνώσεων για την υγιεινή διατροφή, αλλά ταυτόχρονα προωθεί την ανάπτυξη μιας κριτικής των κοινωνικοοικονομικών παραγόντων που καθορίζουν τις διατροφικές επιλογές των ανθρώπων. Κατά τη σχολική χρονιά 2022-2023 θα δοθούν δωρεάν κουπόνια για υπηρεσίες διατροφολόγου σε 1000 μαθητές.</p>	Οικογένειες με παιδιά	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	<p>Εθνικοί πόροι (Κρατικός Προϋπολογισμός)</p> <p>Η δράση αυτή αποτελεί μέρος του ευρύτερου επικοινωνιακού προγραμματισμού του ΓΧΚ, που σε συνεργασία με το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (ΓΤΠ), στοχεύει στην ενημέρωση γονέων/παιδιών/νέων γενικά (χωρίς να είναι στοχευμένο σε κατηγορίες παιδιών σε ανάγκη). Στο παρόν στάδιο δεν μπορεί να υπολογιστεί το σχετικό κόστος.</p>

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα α υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
11.	<p>Προστασία, Προαγωγή και Υποστήριξη του Μητρικού Θηλασμού Προώθηση και Υποστήριξη του Μητρικού Θηλασμού στην Κύπρο μέσω νομοθετικών και άλλων δράσεων. Σύσταση Εθνικής Επιτροπής Προστασίας, Προαγωγής και Υποστήριξης του Μητρικού Θηλασμού η οποία πέραν των άλλων έχει την αρμοδιότητα προώθησης της Πρωτοβουλίας «Για Τα Φιλικά προς το Βρέφος Νοσοκομεία».</p> <p>Με τροποποίηση του Ποινικού Κώδικα (2018), οποιοσδήποτε ενέργειες για την παρεμπόδιση/απαγόρευση του μητρικού θηλασμού σε οποιοδήποτε δημόσιο χώρο, θεωρείται ποινικό αδίκημα.</p> <p>Σχετική τροποποίηση του περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμου (2018) παρέχει στην εργαζόμενη μητέρα το δικαίωμα μητρικού θηλασμού ή έκθλιψης μητρικού γάλακτος κατά τη διάρκεια του ωραρίου εργασίας της και απαιτείται από τους εργοδότες όπως παρέχουν τις απαραίτητες διευκολύνσεις στις μητέρες.</p>	Μητέρες και παιδιά	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι (Κρατικός Προϋπολογισμός)
12.	<p>Υπηρεσίες Δημόσιας και Περιβαλλοντικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας Στο πλαίσιο της λειτουργίας του Επιστημονικού Συμβουλίου του Κεντρικού Συμβουλίου Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων, οι Υπηρεσίες Δημόσιας και Περιβαλλοντικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας συμβάλλουν στον περιορισμό της διαθεσιμότητας τροφίμων με υψηλή περιεκτικότητα σε λιπαρά, αλάτι και ζάχαρη, ελέγχοντας την καταλληλότητα των τροφίμων που προσφέρονται προς πώληση σε σχολικά κυλικεία. Η καταλληλότητα καθορίζεται με τον έλεγχο της επισήμανσης των τροφίμων, του επιπέδου συμμόρφωσης του παραγωγού τροφίμων με τη νομοθεσία για τα τρόφιμα, καθώς και με τη λήψη επίσημων δειγμάτων για εργαστηριακή ανάλυση από το Γενικό Χημείο του Κράτους για σκοπούς επαλήθευσης.</p>	Παιδιά σχολικής ηλικίας	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι (Κρατικός Προϋπολογισμός) Το συνολικό ετήσιο κόστος που αφορά τις δράσεις της Υγειονομικής Υπηρεσίας (Δειγματοληψίες Τροφίμων/Νερού, Επιθεωρήσεις σε Σχολικά Κυλικεία και συμμετοχή στο Επιστημονικό Συμβούλιο του Κεντρικού Συμβουλίου Ελέγχου Σχολικών κυλικείων ανέρχεται στις €33.142,97).
13.	<p>Επιτήρηση σωματικού βάρους παιδιών Α΄ και Δ΄ τάξης Δημοτικού Εφαρμογή Προγράμματος Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας COSI (Childhood Obesity Surveillance Initiative).</p>	Μαθητές/Μαθήτριες Δημοτικής Εκπαίδευσης	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι (Κρατικός Προϋπολογισμός)

12.5. Υγειονομική Περιθαλψη

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
1.	<p>Γενικό Σύστημα (ΓεΣΥ) Το Γενικό Σύστημα Υγείας (ΓεΣΥ) είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα υγείας που προσφέρει ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας για όλους τους πολίτες, με δυνατότητα επιλογής του παρόχου φροντίδας υγείας, τόσο από τον ιδιωτικό, όσο και από τον δημόσιο τομέα. Το ΓεΣΥ καλύπτει όλες τις ανάγκες φροντίδας υγείας των δικαιούχων, συμπεριλαμβανομένων χρόνιων, σπάνιων και σοβαρών παθήσεων. Παρέχει ισόβια οικονομική προστασία σε όλους τους δικαιούχους ακόμη και για απροσδόκητες και δαπανηρές ανάγκες φροντίδας υγείας. Το δικαίωμα στην υγεία εντός του ΓεΣΥ είναι ανεξάρτητο από την καταβολή εισφορών. Οι δικαιούχοι χωρίς εισόδημα (άνεργοι, παιδιά, φοιτητές, στρατιώτες και άλλοι) έχουν ίση πρόσβαση σε υπηρεσίες φροντίδας υγείας.</p> <p>Τα παιδιά που είναι δικαιούχοι ΓεΣΥ έχουν ίση πρόσβαση σε όλες τις υπηρεσίες.</p> <p>Όλα τα παιδιά που είναι δικαιούχοι και εγγράφονται στο ΓεΣΥ, εγγράφονται σε ατομικό κατάλογο προσωπικού ιατρού για παιδιά(παιδίατρο) της επιλογής τους των γονέων/κηδεμόνων τους, περιλαμβανομένων και των παιδιών, όπως για παράδειγμα παιδιά που βρίσκονται σε εναλλακτική (ιδίως θεσμική) φροντίδα, παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο, περιλαμβανομένων ασυνόδευτων ανηλίκων, παιδιά σε επισφαλείς οικογενειακές καταστάσεις, παιδιά με αναπηρία, παιδιά με μειονοτική φυλετική ή εθνική καταγωγή (ιδιαίτερα Ρομά) και παιδιά που αντιμετωπίζουν προβλήματα στέγασης και παιδιά με θέματα ψυχικής υγείας.</p> <p>Ο προσωπικός ιατρός για παιδιά έχει την ευθύνη της παροχής φροντίδας υγείας στο παιδί και την πλοήγησή του σε άλλες υπηρεσίες φροντίδας υγείας όπου είναι αναγκαίο. Οι υπηρεσίες φροντίδας υγείας που παρέχονται στα παιδιά</p>	Όλος το Πληθυσμός	Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας	Υλοποιήθηκε/ Εφαρμόζεται	Εθνικοί πόροι

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>στο πλαίσιο του ΓεΣΥ περιλαμβάνουν ειδικούς ιατρούς όλων των ειδικοτήτων, φάρμακα, απεικονιστικές και κλινικές εργαστηριακές εξετάσεις, άλλους επαγγελματίες υγείας (φυσιοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, λογοπαθολόγους, κλινικούς διαιτολόγους, κλινικούς ψυχολόγους), νοσηλευτές, μαίες, ανακουφιστική φροντίδα, υπηρεσίες ΤΑΕΠ και ενδονοσοκομειακή φροντίδα.</p> <p>Επιπλέον τα παιδιά λαμβάνουν υπηρεσίες προληπτικής οδοντιατρικής φροντίδας ως ακολούθως:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 0 – 4 χρονών καλύπτεται μία φορά το χρόνο έλεγχος στοματικής κοιλότητας και ενημέρωση δικαιούχου/γονέα/κηδεμόνα για τη σωστή στοματική υγιεινή τις σωστές διατροφικές συνήθειες του παιδιού για την αποφυγή τερηδόνας, τις στοματικές συνήθειες (θηλασμός δακτύλου, πιπίλας κλπ) και την αντιμετώπισή τους κ.α. — 5-6: μία φορά το χρόνο αποτρύγωση, έλεγχο στοματικής κοιλότητας και ενημέρωση δικαιούχου/γονέα/κηδεμόνα για τη σωστή στοματική υγιεινή, τις σωστές διατροφικές συνήθειες του παιδιού για την αποφυγή τερηδόνας, τις στοματικές συνήθειες (θηλασμός δακτύλου, πιπίλας κλπ) και την αντιμετώπισή τους κ.α. — 7-12: μία (1) επίσκεψη το χρόνο για αποτρύγωση, τοπική εφαρμογή φθορίου και έλεγχο στοματικής κοιλότητας — 12+: μία (1) επίσκεψη το χρόνο για αποτρύγωση και έλεγχο στοματικής κοιλότητας <p>Διευκρινίζεται ότι οι δικαιούχοι περίθαλψης από τις Δημόσιες Οδοντιατρικές Υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένου και των παιδιών εξακολουθούν να διατηρούν το δικαίωμα περίθαλψης από τις ΟΥ καταβάλλοντας μόνο €3 ανά επίσκεψη. Η διάσταση της αναπηρίας ενσωματώνεται στο ΓεΣΥ.</p>				<p>Προληπτική Οδοντιατρική φροντίδα μέσω ΓΕΣΥ:</p> <p>Από στοιχεία του ΟΑΥ το 2021 δαπανήθηκαν για παιδιά ηλικίας 0-12 ετών €25.835. Δεν μπορούν να δοθούν στοιχεία για άτομα 12-18 καθότι τα άτομα ηλικίας μεγαλύτερης των 12 ετών αποζημιώνονται ως μία ομάδα ενηλίκων.</p> <p>Οδοντιατρική φροντίδα μέσω των Οδοντιατρικών Υπηρεσιών</p> <p>Το κόστος υπολογίζεται περί τις €460.933,75. Για τον υπολογισμό του ποσού λήφθηκε υπόψη το ποσοστό των επισκέψεων απόμων 0 – 18 ετών στις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες ως προς το σύνολο των επισκέψεων που αντιστοιχεί στο 8,4%. Το αντίστοιχο ποσοστό του προϋπολογισμού των Οδοντιατρικών Υπηρεσιών υπολογίστηκε ότι αφορά την περίθαλψη παιδιών 0 -18)</p>

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	Τα παιδιά που δεν είναι δικαιούχοι του Γενικού Συστήματος Υγείας και ανήκουν σε ευπαθείς και ευάλωτες κατηγορίες του πληθυσμού καλύπτονται από τα Δημόσια Νοσηλευτήρια σύμφωνα με σχετική Εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας (2/12/2011).				
2.	<p>Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων Η Διεύθυνση Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας υλοποιεί το Έργο «Δημιουργία Κέντρου για Παιδιά με νευροαναπτυξιακές διαταραχές». Το Κέντρο απευθύνεται σε παιδιά και εφήβους με νευροαναπτυξιακές διαταραχές και κύριοι στόχοι του είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Έγκαιρη και έγκυρη διαγνωστική αξιολόγηση, από πολυθεματική ομάδα ειδικών, πιθανών νευροαναπτυξιακών διαταραχών ανάμεσα σε παιδιά και εφήβους στην Κύπρο - Πολυεπίπεδος χειρισμός κάθε περίπτωσης - Συμβουλευτική και ψυχολογική στήριξη των γονέων - Παραπομπή και διασύνδεση με άλλες υπηρεσίες που εμπλέκονται - Συλλογή επιδημιολογικών δεδομένων σχετικά με τις Νευροαναπτυξιακές Διαταραχές <p>Το Κέντρο θα είναι μοναδικό στο είδος του στον δημόσιο τομέα, και η δημιουργία του θα συνδράμει στην υιοθέτηση μίας καλής πρακτικής στην Ευρώπη, λόγω της άμεσης συνεργασίας που θα υπάρχει μεταξύ όλων των ειδικών στα πλαίσια λειτουργίας του Κέντρου. Το Κέντρο στηρίζεται στην ιδέα της Κλινικής μίας στάσης μέσω της οποίας παρέχεται συνέχεια στην θεραπεία και εποπτεία από εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο λειτουργεί ομαδικά στον ίδιο χώρο.</p>	Παιδιά και νέοι από 5 έως 17 χρόνων	Υπουργείο Υγείας Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι Χρηματοδότηση από ΕΟΧ Νορβηγίας 2014—2021, ύψους €680.000
3.	<p>Εφαρμογή Στρατηγικής για τα Δικαιώματα του Παιδιού στην Υγεία : 2017-2025 Μέσα από την εν λόγω Στρατηγική, προωθείται η δημιουργία ενός πλαισίου δράσης για βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης μέσα από μεθόδους διατομεακής συνεργασίας για παροχή ολιστικής φροντίδας υγείας προς το παιδί, με την ενεργό εμπλοκή και των ίδιων. Οι πυλώνες δράσεις αναφέρονται σε Υπηρεσίες Υγείας προς το Παιδί, Μη Μεταδοτικά Νοσήματα (MMN), Διατροφή και Μητρικός</p>	Όλα τα παιδιά 0-18 χρόνων	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	Αφορά Έγγραφο Πολιτικής, δεν έχει προϋπολογισμό υλοποίησης και οι δράσεις υλοποίησης εφαρμόζονται από τους εμπλεκόμενους με ίδιους πόρους

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>Θηλασμός (ΜΘ), Λοιμώδη Νοσήματα – Εμβολιασμοί, Πρόληψη της βίας και των ατυχημάτων, Αλκοόλ, Ουσίες, Καπνός, Περιβάλλον και Σεξουαλική και Αναπαραγωγική υγεία και Δικαιώματα (ΣΑΥΔ).</p> <p>Το Υπουργείο Υγείας κατέχει τον συντονιστικό ρόλο ως προς την παρακολούθηση υλοποίησης της Στρατηγικής μέσω της σύστασης Επιτροπής παρακολούθησης στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι από τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα, τους κοινωνικούς εταίρους, τους εκπαιδευτικούς των παιδιών και των γονέων, τις εμπλεκόμενες μη κυβερνητικές οργανώσεις και τους επαγγελματικούς συλλόγους/ συνδέσμους.</p>				
4.	<p>Στρατηγική για τη Σεξουαλική και Αναπαραγωγική Υγεία των Νέων</p> <p>Η υπό αναφορά Στρατηγική, στοχεύει στην ηλικιακή ομάδα νέων 15-29 χρόνων και αποσκοπεί στη δημιουργία ενός πλαισίου δράσης για βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης μέσα από μεθόδους διατομεακής συνεργασίας για παροχή ολιστικής φροντίδας υγείας στους νέους σχετικά με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική τους υγεία, με την ενεργό εμπλοκή των ιδίων. Οι Πυλώνες δράσης της εστιάζονται στη Γονεϊκή Υγεία, στον Οικογενειακό Προγραμματισμό – Υπογονιμότητα – Αντισύλληψη – Ανεπιθύμητη Εγκυμοσύνη – Αμβλώσεις, στα Σεξουαλικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα (ΣΜΝ) – HIV/AIDS – Λοιμώξεις του Αναπαραγωγικού Συστήματος, στην Πρόληψη Καρκίνου του Αναπαραγωγικού Συστήματος και στην Πρόληψη και Διαχείριση Περιπτώσεων Σεξουαλικής Βίας. Στο πλαίσιο αυτό τροχιοδρομούνται ενέργειες σε νομοθετικό και πολιτικό επίπεδο, σε επίπεδο υπηρεσιών υγείας και άλλων υπηρεσιών καθώς και σε επίπεδο ενημέρωσης, διαπαιδαγώγησης και εκπαίδευσης. Για σκοπούς παρακολούθησης της υλοποίησης της Στρατηγικής έχει συσταθεί Επιτροπή Παρακολούθησης στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι όλων των εμπλεκόμενων.</p>	Παιδιά και νέοι 15-19 χρόνων	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	Αφορά Έγγραφο Πολιτικής, δεν έχει προϋπολογισμό υλοποίησης και οι δράσεις υλοποίησης εφαρμόζονται από τους εμπλεκόμενους με ίδιους πόρους
5.	<p>Μονάδα Παρακολούθησης της Υγείας</p> <p>Η μονάδα παρακολούθησης της υγείας διαθέτει τα ακόλουθα εθνικά μητρώα:</p>	Όλα τα παιδιά 0-18 χρόνων	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι (Κρατικός Προϋπολογισμός)

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<ul style="list-style-type: none"> - Μητρώο για τα αίτια θανάτου, - Μητρώο για τον καρκίνο, - Μητρώο για τα ιατρικά δεδομένα των γεννήσεων. <p>Σε γενικές γραμμές, τα μητρώα αυτά παρέχουν πληροφορίες για συγκεκριμένα θέματα υγείας όλων των πολιτών της Κύπρου, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών. Αυτές οι πληροφορίες μπορούν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη εθνικών πολιτικών εντός της Κύπρου, με βάση στοιχεία. Τα δεδομένα που συλλέγονται είναι διαθέσιμα για έρευνα, υπό προϋποθέσεις. Επίσης, δημοσιεύονται ετήσιες εκθέσεις για κάθε ένα αρχείο (https://www.moh.gov.cy/moh/moh.nsf/page70_gr/page70_gr?OpenDocument).</p>				
6.	<p>Εκπαίδευση Υγείας</p> <p>Η εκπαίδευση στον τομέα της υγείας εφαρμόζεται από τη Σχολιατρική Υπηρεσία κατά τη διάρκεια των επαφών τους με τους/τις μαθητές/μαθήτριες και κατά τη διάρκεια εφαρμοσμένων προγραμμάτων εκπαίδευσης υγείας, τα οποία αποσκοπούν στην παροχή γνώσεων ή/και στην προώθηση της προσαρμογής της υγιούς συμπεριφοράς ή ακόμη και στην αλλαγή ανθυγιεινής συμπεριφοράς τους. Τα κύρια θέματα της Αγωγής Υγείας είναι η πρόληψη λοιμωδών νοσημάτων, οι εμβολιασμοί, η σωματική άσκηση, οι υγιεινές διατροφικές συνήθειες, η πρόληψη ατυχημάτων, η προσωπική υγιεινή, το κάπνισμα, η εφηβεία, η πρόληψη των σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων, η αντισύλληψη κ.λ.π.</p>	Παιδιά σχολικής ηλικίας	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι Η συνολική δαπάνη αναφέρεται στο Μέτρο αρ. (8). Δεν γίνεται ξεχωριστή κοστολόγηση για τη συγκεκριμένη δράση.
7.	<p>Κέντρα Προστασίας Μητρότητας και Παιδιού (ΚΠΜΠ)</p> <p>Τα ΚΠΜΠ προσφέρουν προληπτικές υπηρεσίες προς τη μητέρα, το βρέφος/παιδί και γενικά σε όλη την οικογένεια με σκοπό τη διατήρηση και προώθηση της υγείας και την πρόληψη ασθενειών. Οι υπηρεσίες παρέχονται δωρεάν σε όλους τους κατοίκους μέσω ενός δικτύου κέντρων που βρίσκονται στα Κέντρα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας των Νοσοκομείων, των Αγροτικών και Αστικών Κέντρων Υγείας.</p>	Βρέφη και παιδιά προσχολικής ηλικίας	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι Η συνολική δαπάνη αναφέρεται στο Μέτρο αρ. (8). Δεν γίνεται ξεχωριστή κοστολόγηση για τη συγκεκριμένη δράση.

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>Οι κύριοι στόχοι των Κέντρων Προστασίας Μητρότητας και Ευημερίας του Παιδιού είναι η έγκαιρη ανίχνευση και αντιμετώπιση των προβλημάτων υγείας βρεφών και παιδιών, η ανάπτυξη υγιών στάσεων και συμπεριφορών των μελλοντικών γονέων και η πρόληψη μολυσματικών ασθενειών.</p> <p>Συγκεκριμένα, οι υπηρεσίες που παρέχονται στα Κέντρα Προστασίας Μητρότητας και Ευημερίας του Παιδιού περιλαμβάνουν γενική παρακολούθηση των βρεφών και των παιδιών προσχολικής ηλικίας με διεξαγωγή προληπτικών εξετάσεων όπως ο έλεγχος της φυσιολογικής ανάπτυξης του βρέφους και του παιδιού, ο αδρός έλεγχος όρασης του βρέφους και η διενέργεια προληπτικού ελέγχου οπτικής οξύτητας του παιδιού 3-5χρονών, η διενέργεια προληπτικού ελέγχου ακουστικής οξύτητας του βρέφους 7-9 μηνών και του παιδιού 4-5χρ.. Στα Κέντρα Προστασίας Μητρότητας και Ευημερίας του Παιδιού το παιδί λαμβάνει επίσης όλους τους εμβολιασμούς ρουτίνας σύμφωνα με το πρόγραμμα εμβολιασμού του Υπουργείου Υγείας Κύπρου και σε παιδιά που δεν καλύπτονται από το ΓεΣΥ (π.χ. αιτητές διεθνούς προστασίας, πολιτικοί πρόσφυγες).</p>				
8.	<p>Σχολιατρική Υπηρεσία</p> <p>Κύριος στόχος της Σχολιατρικής Υπηρεσίας είναι η πρόληψη ασθενειών καθώς και η προαγωγή της υγείας και της ευημερίας των μαθητών.</p> <p>Η εξέταση των παιδιών γίνεται από τους λειτουργούς της Σχολιατρικής Υπηρεσίας.</p> <p>Η εξέταση περιλαμβάνει λεπτομερές ιστορικό και ολιστική αξιολόγηση των παιδιών όπως σωματική, ψυχολογική και κοινωνική άποψη. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει τη μέτρηση της αρτηριακής πίεσης, την παρακολούθηση των σωματομετρικών δεικτών ανάπτυξης των παιδιών, φυσήματα, αρρυθμίες, αναπνευστικό ψιθύρισμα, εξέταση της κοιλιακής χώρας, των έξω γεννητικών οργάνων, του δέρματος, γίνεται έλεγχος για παραμορφώσεις της σπονδυλικής στήλης όπως για σκολίωση, κύφωση, την εξέταση της στοματικής κοιλότητας, των οφθαλμών, κλπ.</p>	Μαθητές/Μαθήτριες δημοτικής εκπαίδευσης	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	<p>Εθνικοί πόροι</p> <p>Η Σχολιατρική Υπηρεσία στελεχώνεται από τους Σχολιάτρους και Λειτουργούς Επισκεπτών/τριών Υγείας. Ενδεικτικά σημειώνεται ότι, το 2021 η συνολική δαπάνη της υπηρεσίας των Επισκεπτών/τριών Υγείας ανήλθε στα €5.446.188 (€5.246.188 κόστος μισθολογίου κα €200.000, συνολική δαπάνη άλλων εξόδων (οδοιπορικών, αναλωσίμων, γραφικής ύλης, εξοπλισμού, κλπ).</p> <p>Η συνολική δαπάνη σχετικά με τους Σχολιάτρους το 2021 ανήλθε σε 900,000 ευρώ (720,000 κόστος</p>

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>Επιπλέον, διενεργούνται άλλες προληπτικές ή διαγνωστικές εξετάσεις όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Μέτρηση και Καταγραφή Σωματικού Βάρους, Σωματικού Ύψους και Υπολογισμός του Δείκτη Μάζας Σώματος μαθητών/τριών της Α΄ και Δ΄ τάξης Δημοτικού καθώς και της Α΄ τάξης Γυμνασίου. -Έλεγχος Οπτικής Οξύτητας μαθητών/τριών της Α΄ και Δ΄ τάξης Δημοτικού καθώς και της Α΄ τάξης Γυμνασίου. -Έλεγχος Ακουστικής Οξύτητας μαθητών/τριών της Α΄ και Δ΄ τάξης Δημοτικού καθώς και της Α΄ τάξης Γυμνασίου. -Έλεγχος Αχρωματοψίας μαθητών/τριών της ΣΤ΄ τάξης Δημοτικού καθώς και της Α΄ τάξης Τεχνικής Σχολής. -Έλεγχος Σπονδυλικής στήλης για σκολίωση/σκολιωμετρήσεις μαθητών/τριών της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης Δημοτικού και της Α΄, Β΄, Γ΄ τάξης Γυμνασίου και της Α΄ τάξης Λυκείου/Τεχνικής. <p>Εφαρμογή Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας Στόχος των Προγραμμάτων Αγωγής και Προαγωγής της Υγείας είναι η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων για ανάπτυξη υγιών στάσεων και συμπεριφορών τόσο από τα παιδιά όσο και από τις οικογένειές τους. Η Ομάδα Αγωγής Υγείας της Υπηρεσίας Επισκεπτών/τριών Υγείας αναθεώρησε και δημιούργησε νέα προγραμμάτων. Τόσο η δημιουργία όσο και η αναθεώρηση νέων προγραμμάτων γίνεται μετά την ανίχνευση νέων αναγκών στο μαθητικό πληθυσμό. Τα Προγράμματα αυτά αφορούν στα πιο κάτω θέματα: Μητρικός Θηλασμός, Σεξουαλικής Διαπαιδαγώγησης, Κλιματική Αλλαγή και Υγεία.</p> <p>Οι λειτουργοί της Σχολιατρικής συνεργάζονται με τα παιδιά, τους γονείς τους ή τους νόμιμους κηδεμόνες τους, τον διευθυντή/ σύμβουλο του σχολείου, τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, όπως απαιτείται και έχοντας πάντα κατά νου την ευημερία του.</p>				μισθολογίου και 180,000 για οδοιπορικά).

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>Η Σχολιατρική Υπηρεσία προωθεί ενέργειες ώστε οι μαθητές να μπορούν να απευθύνονται για στοχευμένη συμβουλευτική στους Λειτουργούς της Σχολιατρικής Υπηρεσίας ή στους Ψυχολόγους του σχολείου, χωρίς να χρειάζεται γονική συναίνεση.</p> <p>Το συγκεκριμένο ζήτημα θα μπορεί να τύχει εφαρμογής εφόσον διασφαλιστεί νομοθετικά ότι τα παιδιά μπορούν να έχουν πρόσβαση σε τέτοιες υπηρεσίες χωρίς τη γονική συναίνεση.</p> <p>Κοινοποίηση του προγράμματος των Λειτουργών Σχολιατρικής Υπηρεσίας, σε σταθερές μέρες της εβδομάδας, ώστε οι μαθητές να γνωρίζουν πότε μπορούν να απευθυνθούν κοντά τους (Στα σχολεία ήδη εφαρμόζεται και η Σχολιατρική Υπηρεσία ενημερώνει το σχολείο για το πρόγραμμα επισκέψεων των Λειτουργών Σχολιατρικής στο σχολείο. Θα καταβληθεί προσπάθεια ώστε η επίσκεψη να γίνεται σε σταθερή, συγκεκριμένη ημέρα/βδομάδα σε κάθε σχολείο, αναλόγως δυνατοτήτων της υπηρεσίας).</p> <p>Η Σχολιατρική Υπηρεσία εφαρμόζει Πρωτόκολλα διερεύνησης και διαχείρισης των κακοποιημένων και παραμελημένων παιδιών μέσα στον σχολικό χώρο.</p>				
9.	<p>Σχολιοδοντιατρική Υπηρεσία</p> <p>Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην προαγωγή της στοματικής υγείας η οποία θεωρείται αναπόσπαστα συνυφασμένη με τη γενική υγεία και την ποιότητα ζωής. Για το σκοπό αυτό εφαρμόζονται προληπτικά προγράμματα που στόχο έχουν αφενός την υιοθέτηση από την παιδική ηλικία σωστών συνηθειών διατροφής, στοματικής υγιεινής και επίσκεψης στον οδοντίατρο αλλά και της έγκαιρης ανίχνευσης και αντιμετώπισης στοματολογικών προβλημάτων. Για το σκοπό αυτό η σχολιοδοντιατρική υπηρεσία εφαρμόζει τις πιο κάτω δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πρόγραμμα διαφώτισης για τη στοματική υγεία σε παιδιά προδημοτικής, δημοτικής και μέσης 	Μαθητές/Μαθήτριες προδημοτικής, δημοτικής και μέσης εκπαίδευσης	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται	<p>Εθνικοί πόροι</p> <p>Υπολογίζεται ότι το ποσό ανέρχεται περί τις €454.722,5. Αυτό αφορά σε μισθούς, έξοδα διακίνησης, έξοδα αγοράς αναλωσίμων και οδοντόβουρτσων, οδοντόκρεμων, ανιχνευτήρων και κατόπτρων μιας χρήσης καθώς και το κόστος γραφικής ύλης.</p>

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>εκπαίδευσης και δωρεάν παροχή οδοντόβουρτσων και οδοντόκρεμων. Για το σκοπό αυτό έχει δημιουργηθεί κατάλληλο έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό με βάση την ηλικία στόχος. Στους προσεχείς στόχους των Οδοντιατρικών Υπηρεσιών είναι τα έντυπα αυτά να μεταφραστούν και σε άλλες γλώσσες. Παράλληλα αναγνωρίζοντας το ρόλο του εκπαιδευτικού στην αγωγή υγείας των παιδιών έχει δημιουργηθεί κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό για νηπιαγωγούς με δράσεις που μπορούν να κάνουν στα πλαίσια του μαθήματος που έχουν για στοματική υγιεινή.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πρόγραμμα δωρεάν στοματολογικής εξέτασης στα σχολεία για παιδιά ηλικίας 5,6,15 χρόνων με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση και αντιμετώπιση οποιωνδήποτε στοματολογικών προβλημάτων. Για τα παιδιά ηλικίας 6 χρόνων (πρώτης τάξης δηλαδή του δημοτικού το πρόγραμμα αφορά τόσο τα δημόσια όσο και ιδιωτικά σχολεία). Η εξέταση γίνεται κατόπιν γραπτής συγκατάθεσης των γονέων και κηδεμόνων των παιδιών. Με το πέρας της εξέτασης τα παιδιά λαμβάνουν έντυπο όπου αναγράφονται τα στοματολογικά προβλήματα που εντοπίστηκαν και παροτρύνονται να αναζητήσουν οδοντιατρική φροντίδα. Παιδιά που εντοπίστηκαν με στοματολογικά προβλήματα επανεξετάζονται σε χρονικό διάστημα 6 μηνών και αν παρατηρηθεί ότι ακόμη δεν έχουν λάβει την αναγκαία οδοντιατρική φροντίδα, ενημερώνονται εκ νέου γραπτώς οι γονείς/κηδεμόνες τους - Πρόγραμμα παροχής δωρεάν οδοντιατρικής φροντίδας σε όλα τα παιδιά που φοιτούν στην Ε τάξη δημόσιων και ιδιωτικών σχολείων από ιδιώτες οδοντιάτρους της επιλογής των παιδιών με τα έξοδα να καλύπτονται από τις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες. Τα παιδιά εξετάζονται, κατόπιν συγκατάθεσης των γονέων και κηδεμόνων τους, στο σχολείο και λαμβάνουν παραπεμπτικό για δωρεάν οδοντιατρική φροντίδα από ιδιώτη οδοντίατρο 				

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>της επιλογής τους με τα έξοδα να καλύπτονται από τις Οδοντιατρικές Υπηρεσίες</p> <ul style="list-style-type: none"> Πρόγραμμα παροχής δωρεάν οδοντιατρικής φροντίδας σε παιδιά ηλικίας 6-12 χρόνων μέσω κινητών οδοντιατρικών μονάδων σε σχολεία που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές ή περιοχές χαμηλού κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου όπου καταγράφεται αυξημένος δείκτης τερηδόνας. Οι κινητές οδοντιατρικές μονάδες είναι πλήρως εξοπλισμένες με τα αναγκαία μηχανήματα και έχουν τη δυνατότητα παροχής πόλου του φάσματος της προληπτικής και συντηρητικής θεραπευτικής οδοντιατρικής φροντίδας. Σεβόμενοι τα δικαιώματα των παιδιών η παροχή οδοντιατρικής φροντίδας γίνεται μόνο με γραπτή συγκατάθεση των γονέων και κηδεμόνων των παιδιών αφού προηγουμένως του επεξηγηθεί τι ανάγκες οδοντιατρικής φροντίδας έχουν τα παιδιά τους. <p>Οι Οδοντιατρικές Υπηρεσίες εκπονούν ανά τακτά χρονικά διαστήματα (συνήθως ανά 5 χρόνια) επιδημιολογικές έρευνες για καθορισμό του επιπέδου της στοματικής υγείας του παιδικού πληθυσμού της Κύπρου. Η τελευταία έρευνα πραγματοποιήθηκε το 2019. Βάση των ερευνών αυτών γίνεται και ο προγραμματισμός των προληπτικών προγραμμάτων και δράσεων.</p>				
10.	<p>Νεογνικά Ανιχνευτικά Προγράμματα</p> <p>Τα Νεογνικά Ανιχνευτικά Προγράμματα (ΝΑΠ) έχουν ως βασική μέριμνα την άμεση ανίχνευση, διάγνωση και θεραπεία σοβαρών ασθενειών με σκοπό την ελαχιστοποίηση των ποσοστών νοσηρότητας και θνησιμότητας στην νεογνική και παιδική ηλικία.</p> <p>Σήμερα στην Κύπρο, μέσω του Κέντρου Προληπτικής Παιδιατρικής και σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου προσφέρεται η δυνατότητα δωρεάν ανίχνευσης δύο μεταβολικών νοσημάτων (τη Φαινυλκετονουρία (PKU/HPA) και τον συγγενή υποθυρεοειδισμό (CH), μέσω του προγράμματος</p>	Νεογνά	Υπουργείο Υγείας	Υλοποιείται (σε εξέλιξη τα επιπλέον 8 νοσήματα)	Εθνικοί πόροι Για την επέκταση του προγράμματος εκτιμάται ότι το κόστος για το πρώτο έτος θα είναι €503.982 και €421.717 για τα επόμενα έτη.

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	του προγεννητικού ελέγχου και προληπτικού ελέγχου νεογνών. Επιπλέον προφέρεται και το πρόγραμμα ακουστικών βαρηκοΐας . Σε αυτό το στάδιο, καταβάλλονται προσπάθειες από το Υπουργείο Υγείας για την επέκταση των προγραμμάτων νεογνικού ελέγχου περιλαμβάνοντας επιπλέον οκτώ (8) νοσήματα. Το πρόγραμμα θα παρέχεται δωρεάν από το κράτος σε όλα τα βρέφη.				
11.	<p>Πολυθεματική Ομάδα για την αντιμετώπιση παιδιών με προβλήματα ακοής ηλικίας 0 - 3 χρόνων</p> <p>Η Πολυθεματική Ομάδα για την αντιμετώπιση παιδιών, ηλικίας 0-3 χρόνων, με απώλεια ακοής, συστάθηκε από το Υπουργείο Υγείας σε συνεργασία με τμήματα του Υπουργείου Παιδείας Αθλητισμού και Νεολαίας και του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά από σχετική έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 20/2/2018.</p> <p>Στόχος της Πολυθεματικής ομάδας είναι να αντιμετωπίζεται γρήγορα και έγκαιρα η απώλεια ακοής ώστε τα παιδιά με απώλεια ακοής να φτάσουν σε επίπεδα παρόμοια ή ακόμη και ίσα με τους ακούντες συμμαθητές τους. Έρευνες δείχνουν ότι οι χώρες που παρέχουν πρόγραμμα έγκαιρης παρέμβασης έχουν μειωμένο κόστος για την εξειδικευμένη εκπαίδευση, την κοινωνική ευημερία και την κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων με απώλεια ακοής.</p> <p>Την ευθύνη συντονισμού της Πολυθεματικής Ομάδας έχει ο Διευθυντής της Ωτορινολαρυγγολογικής Κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας και απαρτίζεται από Ωτορινολαρυγγολόγους της ΩΡΛ κλινικής του ΓΝΛ, Ακουολόγους, Δάσκαλο Κωφών με εξειδίκευση στα θέματα έγκαιρης παρέμβασης, Κλινικό ψυχολόγο των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας, Λογοθεραπευτές και Λειτουργό Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Για την ομαλή και εποικοδομητική οργάνωση του προγράμματος, το κάθε Υπουργείο ανέλαβε την ευθύνη για συγκεκριμένες λειτουργίες. Όταν τα παιδιά συμπληρώσουν την ηλικία των 3 χρόνων, παραπέμπονται από τα μέλη της Πολυθεματικής Ομάδας, στην Επαρχιακή</p>	Παιδιά ηλικίας 0 - 3 χρόνων με διάγνωση προβλημάτων ακοής	Υπουργείο Υγείας ΥΕΚΑ ΥΠΑΝ	Υλοποιείται	Εθνικοί Πόροι (Μέρος του Κρατικού Προϋπολογισμού).

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	<p>Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας.</p> <p>Για τη λειτουργία της Ομάδας, έχουν ενημερωθεί όλοι οι εμπλεκόμενοι επαγγελματίες υγείας μέσω των επιστημονικών τους Συλλόγων, ώστε να παραπέμπονται για αξιολόγηση όλα τα παιδιά που διαμένουν στη χώρα, ηλικίας 0 μέχρι 3 χρόνων, στα οποία υπάρχει η υποψία ότι έχουν πρόβλημα ακοής. Αυτό συμπεριλαμβάνει παιδιά με μονόπλευρη ή αμφοτερόπλευρη απώλεια ακοής, νευροαισθητήρια απώλεια ακοής, απώλεια ακοής 30 dBHL ή χειρότερα, ατρησία ωτός, κλπ. Η παραπομπή στην πολυθεματική ομάδα μπορεί να γίνει από οποιοδήποτε Ωτορινολαρυγγολόγο, Ακουολόγο ή Παιδίατρο (του δημόσιου ή/και του ιδιωτικού τομέα).</p> <p>Κάθε παιδί με υποψία απώλειας ακοής αξιολογείται πολυθεματικά και τυγχάνει άμεσης στήριξης. Η Πολυθεματική Ομάδα αναλαμβάνει την επιβεβαίωση της διάγνωσης, την ετοιμασία του Ατομικού Οικογενειακού Προγράμματος του παιδιού και επίσης επιτηρεί και παρακολουθεί την πρόοδο του παιδιού κάθε 6-9 μήνες με την ενεργό εμπλοκή της οικογένειας.</p> <p>Στις συναντήσεις προσκαλούνται και συμμετέχουν όλοι οι επαγγελματίες υγείας που έχουν άμεση σχέση με τα παιδιά που αξιολογούνται. Αυτό συμπεριλαμβάνει Ωτορινολαρυγγολόγους, ακουολόγους, λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, φυσιοθεραπευτές, παιδο-νευρολόγους, γενετιστές κλπ.</p>				
12.	<p>Αναβάθμιση του Νοσοκομείου Αρχ. Μακάριος III</p> <p>Το Νοσοκομείο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος III είναι το μοναδικό νοσοκομείο στην Κύπρο που είναι ειδικά αφιερωμένο στην παροχή φροντίδας υγείας στα παιδιά. Βασικός στόχος του έργου είναι η ενίσχυση του Νοσοκομείου Παίδων για την πλήρη αντιμετώπιση και θεραπεία περιστατικών που αφορούν τα παιδιά, όπως ατυχήματα και επείγοντα περιστατικά, νευρολογικές περιπτώσεις, Μονάδα Εντατικής Θεραπείας Νεογνών και σπάνιων παιδικών παθήσεων (Εθνική Στρατηγική Υγείας).</p>	Παιδικός πληθυσμός της χώρας	Υπουργείο Υγείας Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών (ΟΚΥΠΥ)	2026	Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας €23,4 εκ. για συνολική αναβάθμιση του Νοσοκομείου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου III, ώστε να μετατραπεί σε ένα σύγχρονο Νοσηλευτήριο για τη μητέρα και το παιδί.

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
13.	<p>Δημιουργία Εθνικού Συστήματος Καταγραφής Αυτοκαταστροφικής Συμπεριφοράς</p> <p>Έχει συσταθεί πολυθεματική επιτροπή με όρο εντολής την εκπόνηση Εθνικής Στρατηγικής για την πρόληψη της αυτοκτονίας.</p> <p>Στόχος της στρατηγικής είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • η προαγωγή της ψυχικής υγείας και κοινωνικής ανθεκτικότητας • η έγκαιρη ανίχνευση και στήριξη ατόμων ή ομάδων υψηλού κινδύνου • κλινική διαχείριση περιστατικών απόπειρας ή ολοκληρωμένης αυτοκτονίας • η ύπαρξη αξιόπιστων μετρήσεων και ερευνητικής υποδομής για εμπειρικά τεκμηριωμένες παρεμβάσεις • η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων για αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση στο επίπεδο της τοπικής κοινότητας 	Έφηβοι και ενήλικες	<ul style="list-style-type: none"> - Υπουργείο Υγείας - ΥΓΙΑΝ - Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Αρχηγείο Αστυνομίας Κύπρου - Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κύπρου - Ψυχιατρική Εταιρεία - Παιδοψυχιατρική Εταιρεία - Παγκύπριος Σύλλογος Ψυχολόγων - Σύνδεσμος Ψυχολόγων Κύπρου - ΟΣΑΚ - ΟΑΥ 	2020-2022	<p>Εθνικοί πόροι</p> <p>Η Επιτροπή έχει προχωρήσει στη σύνταξη της Εθνικής Στρατηγικής, και στο παρόν στάδιο γίνεται επεξεργασία της Στρατηγικής και ενσωμάτωση σε αυτήν όλων των διαθέσιμων δεδομένων, ώστε να καταστεί δυνατή η ολοκλήρωσή της και η επίσημη υποβολή της. Ως εκ τούτου στο παρόν στάδιο δεν υπάρχει διαθέσιμη αντίστοιχη κοστολόγηση.</p>
14.	<p>Αναβάθμιση Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου</p> <p>Μέχρι πρόσφατα οι ανάγκες για παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας για παιδιά και εφήβους στην επαρχία Αμμοχώστου, προσφέρονταν από τις υπηρεσίες στη Λάρνακα. Πλέον γίνεται προσπάθεια για ανάπτυξη υπηρεσιών ψυχικής υγείας</p>	0 – 17 χρονών	<p>Υπουργείο Υγείας</p> <p>- ΟΚΥΠΥ</p>	2022 - 2023	<p>Εθνικοί πόροι</p> <p>Στο πλαίσιο της προσπάθειας για λειτουργία Υ.Ψ.Υ. Παιδιών και Εφήβων στην επαρχία Αμμοχώστου αναμένεται ενίσχυση του προσωπικού ώστε να</p>

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
	για παιδιά και εφήβους στην επαρχία Αμμοχώστου, όπου θα παρέχονται σε εξωτερική βάση, υπηρεσίες διάγνωσης, θεραπείας και αποκατάστασης σε παιδιά, έφηβους μέχρι 17 χρόνων και τις οικογένειές τους. Η λειτουργία Υ.Ψ.Υ. Παιδιών και Εφήβων στην επαρχία Αμμοχώστου σε συνδυασμό με τη Μονάδα Παιδιατρικής Εργοθεραπείας που ήδη λειτουργεί από τη ΔΥΨΥ στο Γενικό Νοσοκομείο Αμμοχώστου, αναμένεται να αναβαθμίσουν και να αναπτύξουν την παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας σε παιδιά και εφήβους στην επαρχία Αμμοχώστου.				καταστεί δυνατή η λειτουργία τους Δομής.
15.	Αναβάθμιση Υπηρεσιών Κέντρου Πρόληψης και Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης Παιδιών και Εφήβων στη Λευκωσία Το Κέντρο Πρόληψης και Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης Παιδιών και Εφήβων στη Λευκωσία, μέσω του οποίου παρέχονται σε εξωτερική βάση, υπηρεσίες διάγνωσης, θεραπείας και αποκατάστασης σε παιδιά, έφηβους μέχρι 17 χρόνων και τις οικογένειές τους, αναμένεται να μεταστεγαστεί μέχρι τον Ιούνιο 2022, σε νέο χώρο, η οποία μεταστέγαση θα συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη των θεραπειών που προσφέρονται μέσω του Κέντρου, σε νέους και ανακαινισμένους χώρους θεραπειών.	0- 17 χρονών	- ΟΚΥΠΥ	2022	Εθνικοί Πόροι Το κόστος ενοικίου για τη μετακίνηση του Κέντρου σε νέο ενοικιαζόμενο χώρο η οποία θα συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη των θεραπειών που προσφέρονται μέσω του Κέντρου, σε νέους και ανακαινισμένους χώρους θεραπειών θα ανέρχεται στις €2.500 μηνιαίως.
16.	Ανέγερση Κέντρου Ψυχικής Υγείας – Φάση Β – Αναβάθμιση προσφερόμενων υπηρεσιών Στον σχεδιασμό της Β' Φάσης ανέγερσης του Κέντρου Ψυχικής Υγείας, με στόχο την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών αλλά και την ανάπτυξη νέων εξειδικευμένων υπηρεσιών, έχουν περιληφθεί: <ul style="list-style-type: none"> • Εξωτερικά ιατρεία παιδιών και εφήβων • Δημιουργία Κέντρου Ημέρας Παιδιών και Εφήβων • Τμήμα εργοθεραπείας παιδιών και εφήβων • Κέντρο Εξειδικευμένων Ψυχολογικών αξιολογήσεων ενηλίκων και ανηλίκων • Κέντρο Διατροφικών Διαταραχών Παιδιών και Εφήβων 	0 – 17 χρονών	Υπουργείο Υγείας ΟΚΥΠΥ	2024 - 2029	Εθνικοί Πόροι Στο παρόν στάδιο προωθείται επικαιροποίηση του κτιριολογικού προγράμματος με κόστος €5000. Ο αρχικός Προϋπολογισμός για όλο το έργο της Β' Φάσης βάσει εκτιμήσεων του Τμήματος Δημοσίων Έργων ανήλθε στα €40.000.000 το οποίο κόστος αναμένεται να διαφοροποιηθεί.

12.6. Κατάλληλη Στέγη

Α/Α	Μέτρο πολιτικής (περιγραφή και γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)	Ομάδα στόχος (ορισμός και μέγεθος)	Εμπλεκόμενοι Φορείς	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Διατεθειμένοι οικονομικοί πόροι και η πηγή χρηματοδότησης
1.	<p>Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ)- Παροχή στέγασης Για κάθε άτομο που δεν διαθέτει επαρκείς πόρους συντήρησης, παρέχεται το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Το Εγγυημένο Ελάχιστο Εισόδημα στοχεύει στη διασφάλιση ενός ελάχιστου κοινωνικά αποδεκτού επιπέδου διαβίωσης για τα άτομα και τις οικογένειές τους που διαμένουν νόμιμα στην Κυπριακή Δημοκρατία, εφόσον πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις της νομοθεσίας. Το επίδομα αλλάζει ανάλογα με το εισόδημα του αιτητή και ανάλογα με τα μέλη της οικογένειας και τις ειδικές ανάγκες τους. Το ποσό που παρέχεται ως επίδομα στέγασης και το συμπλήρωμα για τη φροντίδα των παιδιών παρέχονται στο πλαίσιο του ΕΕΕ. Η παροχή στέγασης, δύναται να αυξηθεί κατά 20% για άτομο με αναπηρία και κατά 50% για άτομο με αναπηρία που διακινείται με αναπηρικό τροχοκάθισμα ή/και άτομο με αναπηρία με αυξημένες ανάγκες φροντίδας, προσβασιμότητας και άλλων προσαρμογών.</p>	Οικογένειες με ανήλικα	ΥΔΕΠ	Υλοποιείται	Εθνικοί πόροι
2.	<p>Έργα Ένταξης από τοπικές αρχές/μη κυβερνητικούς οργανισμούς με ομάδα στόχου τους υπήκοους τρίτης χώρας Στο πλαίσιο της Νέας Προγραμματικής περιόδου 2021-2027 του ΤΑΜΕ προγραμματίζεται η υλοποίηση έργων ένταξης από τοπικές αρχές/μη κυβερνητικούς οργανισμούς με ομάδα στόχου τους υπηκόους τρίτης χώρας. Στο πλαίσιο υλοποίησης τέτοιων έργων, πολύ πιθανόν θα περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες απογευματινής ή καλοκαιρινής φροντίδας παιδιών υπηκόους τρίτης χώρας και άλλες υπηρεσίες προς οικογένειες υπηκόων τρίτης χώρας αλλά και η διοργάνωση αθλητικών, ψυχαγωγικών, πολιτιστικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με συμμετοχή υπηκόων τρίτης χώρας και πιθανότατα παιδιών.</p>	Υπήκοοι Τρίτης Χώρας	Υπουργείο Εσωτερικών	2021-2027	Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ) Το προβλεπόμενο ποσό ανέρχεται στα 3 εκατομμύρια. Σημειώνεται ότι το εν λόγω ποσό δεν αφορά αποκλειστικά σε ενέργειες που έχουν να κάνουν με ανήλικους. Στο παρόν στάδιο δεν είναι δυνατό να υπολογιστεί τι μέρος του προβλεπόμενου ποσού θα αφορά σε ενέργειες με ανήλικους ΥΤΧ.